

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit als bedoeld in 12g, eerste lid, van de Gaswet per 1 januari 2011

Nummer 103133_1/257

Betreft zaak: Opname gasaansluitdienst in TarievenCode Gas

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Leeswijzer	5
3	Wettelijke basis van dit besluit	10
4	Context van dit besluit.....	12
4.1	Inhoudelijke context	12
4.2	Wettelijke context	14
5	Beoordelingskader van de Raad.....	19
5.1	Doelstelling TarievenCode Gas en interpretatie door de Raad	19
5.2	Uitgangspunten van de wijziging van de TarievenCode Gas	19
6	Inhoud en motivering wijziging.....	23
6.1	Toelichting van de wijziging van de TarievenCode Gas op hoofdlijnen.....	23
6.2	Toelichting op de artikelen van de wijziging van de TarievenCode Gas per aandachtspunt	28
7	Procedure.....	37
8	Dictum	40
	Bijlage: Reactie op zienswijzen van belanghebbenden	

1 Inleiding

1. Met dit besluit geeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) uitvoering aan artikel 12g, eerste lid, van de Gaswet. Dit besluit volgt op het ontwerp-besluit van 2 april 2010¹ (hierna: 'het ontwerp-besluit'), dat de Raad op grond van artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet aan de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van netgebruikers heeft gezonden, en waarop deze partijen gedurende een termijn van 12 weken als bedoeld in artikel 12e, derde lid, van de Gaswet hun zienswijze² aan de Raad kenbaar hebben kunnen maken.
2. Op grond van artikel 12g, eerste lid, van de Gaswet stelt de Raad nadat deze termijn is verstreken, de (gewijzigde) tariefstructuren of de voorwaarden vast met inachtneming van de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders en van de in artikel 12f, eerste, tweede en derde lid, van de Gaswet genoemde regels en belangen.
3. Met dit besluit wijzigt de Raad de tariefstructuren als bedoeld in artikel 12a van de Gaswet. De aanleiding voor dit besluit is de constatering die volgt uit de beslissing op bezwaar³ (hierna: BoB-2) tegen het besluit⁴ tot eerste vaststelling van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas-RNB, de Aansluitvoorwaarden Gas-LNB, de Netkoppelingsvoorwaarden Gas-LNB, de Meetvoorwaarden Gas-RNB en de Meetvoorwaarden Gas-LNB (voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet). In BoB-2 constateert de Raad dat ingevolge de tweede gasrichtlijn⁵ de tarieven voor aanleg, beheer en onderhoud (hierna ook wel in stand houden genoemd) van de gasaansluiting (hierna: de gasaansluitdienst) gereguleerd dienen te worden. Voor zover de netbeheerder de gasaansluiting realiseert is dit een ondersteunende dienst die blijkens de definitie van ondersteunende diensten in artikel 1, eerste lid, onderdeel t, van de Gaswet onlosmakelijk verbonden is met de wettelijke taak van de netbeheerder, genoemd in artikel 10 van de Gaswet, om het gastransportnet in werking te hebben⁶. De Raad constateert tevens dat

¹ Ontwerp-besluit wijziging Tarievenscode Gas betreffende de gasaansluitdienst van 2 april 2010 met kenmerk 103133_2/237, www.energiekamer.nl.

² De zienswijzen ingediend door de netbeheerders en andere belanghebbende partijen worden besproken in de bijlage bij dit besluit.

³ Besluit van de Raad van 9 september 2008 met kenmerk 102500_1/15; 102500_2/16; 102500_3/10.

⁴ Besluit van de Raad van 21 november 2006, met kenmerk 101929-50.

⁵ Richtlijn 2003/55/EG.

⁶ Paragraaf 100 van BoB-2.

deze dienst moeten worden gezien als ondersteunende dienst die slechts geweigerd kan worden op de gronden genoemd in artikel 15 van de Gaswet⁷.

4. Met onderhavig besluit geeft de Raad invulling aan de regulering van de tarieven van de gasaansluitdienst door de gasaansluitdienst op te nemen in de TarievenCode Gas. Verdere invulling van de regulering van de tarieven van de gasaansluitdienst geeft de Raad in het methodebesluit⁸ voor de vierde reguleringsperiode regionale netbeheerders gas (vanaf 2011) en in daaropvolgende uitvoeringsbesluiten.
5. Onderhavig besluit heeft uitsluitend betrekking op regionale netbeheerders. Ten aanzien van de landelijke netbeheerder zal de Raad een separaat besluit nemen over de opname van de gasaansluitdienst in de TarievenCode Gas.
6. De wijziging van de TarievenCode Gas die de Raad met dit besluit vaststelt, zal één dag na publicatie in de Staatscourant in werking treden. Onderhavig besluit is van toepassing op de tariefstructuren van regionale netbeheerders gas (hierna: netbeheerders). De Raad heeft met dit besluit bedoeld dat de tarieven per 1 januari 2011 conform onderhavige (gewijzigde) TarievenCode Gas in rekening worden gebracht. Dit houdt in dat bij het vaststellen van de tarieven voor het jaar 2011 en verder met onderhavig besluit rekening moet worden gehouden. Voor tarieven die gelden tot 1 januari 2011, zijn de tariefstructuren van toepassing zoals die golden ten tijde van het nemen van de desbetreffende tariefbesluiten.

⁷ Randnummer 101 van BoB-2.

⁸ Methodebesluit 103222_1/246 van 26 augustus 2010.

2 Leeswijzer

7. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. In hoofdstuk 5 beschrijft de Raad welk beoordelingskader hij hanteert voor dit besluit. Dit kader is van belang om de uiteindelijke keuzes van de Raad bij de totstandkoming van de gewijzigde TarievenCode Gas te motiveren. Het kader wordt onder meer bepaald door de wettelijke basis (hoofdstuk 3) en de context van dit besluit (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 6 beschrijft de Raad de wijzigingen en motiveert hij, aan de hand van het beoordelingskader als beschreven in hoofdstuk 5, de wijzigingen. Hoofdstuk 7 heeft betrekking op de procedure die de Raad heeft gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit. De Raad eindigt het besluit met zijn dictum (hoofdstuk 8).
8. Na de terinzagelegging van het ontwerp-besluit⁹ heeft de Raad een aantal zienswijzen ontvangen van belanghebbenden. De Raad heeft deze zienswijzen behandeld in de bijlage bij onderhavig besluit. Deze bijlage maakt integraal onderdeel uit van onderhavig besluit.
9. De Raad gebruikt in onderhavig besluit het begrip “aangeslotene” zoals gedefinieerd in de Begrippenlijst Gas¹⁰ als *“een persoon die beschikt over een aansluiting op een gastransportnet, niet zijnde een netkoppeling, dan wel degene die om een aansluiting heeft verzocht”*. Soms gebruikt de Raad echter de term “afnemer”, in de Gaswet¹¹ gedefinieerd als *“een persoon met een aansluiting op een gastransportnet”*. De Raad doet dit laatste met name in citaten of daar waar de term “afnemer” meer gebruikelijk of toepasselijk is en heeft daar geen speciale bedoeling mee, tenzij expliciet aangegeven.
10. De Raad heeft ten opzichte van het ontwerp-besluit een aantal wijzigingen aangebracht in onderhavig besluit. Enkele zienswijzen hebben aanleiding gegeven tot wijziging van randnummer 111 van het ontwerp-besluit, zijnde de letterlijke tekstuele weergave van de wijziging van de TarievenCode Gas. De Raad verwijst voor de toelichting en motivering van deze wijzigingen naar de bijlage bij onderhavig besluit. Ook hebben deze wijzigingen veelal aanleiding gegeven tot een aanscherping of wijziging van de toelichting en de motivering in de hoofdstukken 5 en/ of 6. De verhandeling over de spanning tussen het uitgangspunt van transparantie en het kostenveroorzakingsprincipe en hoe de Raad daar mee omgaat in onderhavig besluit is in dit verband vermeldenswaardig. Er zijn ook zienswijzen ingediend die geen aanleiding hebben gegeven tot een wijziging van randnummer 111 van het ontwerp-besluit, maar wel tot een wijziging van de toelichting en de motivering in de

⁹ Ontwerp-besluit, met kenmerk 103133_2/237 van 2 april 2010.

¹⁰ Begrippenlijst Gas, te vinden op www.energiekamer.nl.

¹¹ Artikel 1, eerste lid, onderdeel 0, Gaswet.

hoofdstukken 5 en/of 6. Evengoed heeft de Raad op grond van voortschrijdend inzicht op eigen initiatief enkele kleine wijzigingen aangebracht ten opzichte van het ontwerp-besluit.

11. Hieronder geeft de Raad een overzicht van belangrijke wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-besluit in artikelen in randnummer 111 van het ontwerp-besluit.

Wijziging artikel 2.5.1.14 (op basis van zienswijze 4 in de bijlage)

12. De Raad heeft artikel 2.5.1.14 uit randnummer 111 van het ontwerp-besluit herschreven tot *“Indien een aangeslotene het aanleggen van de aansluiting en/of het in stand houden daarvan zelf zal verrichten of zal laten verrichten door een derde partij en daarbij de netbeheerder wel een deel van de werkzaamheden zal verrichten, dan brengt de netbeheerder de kosten voor de betreffende eenmalige werkzaamheden voor dat deel in rekening als een eenmalige vergoeding met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.15 en de kosten voor de betreffende periodieke werkzaamheden als een periodieke vergoeding met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.17. Indien daarbij de aansluiting een capaciteit heeft van meer dan 40 m³(n)/uur en het gehele aansluitpunt valt onder de werkzaamheden van de netbeheerder, dan is op het aansluitpunt paragraaf 2.5.3 van toepassing en worden de kosten van het aansluitpunt onttrokken aan de systematiek van de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.17.”*

Wijziging Bijlage A en artikel 2.5.1.2 (op basis van zienswijze 6 in de bijlage)

13. In randnummer 112 van het ontwerp-besluit heeft de Raad de meetinrichting uit de afbeeldingen van bijlage A.2 en A.3 verwijderd en nog enkele andere mogelijke bronnen van verwarring weggenomen.
14. In randnummer 111 van het ontwerp-besluit heeft de Raad artikel 2.5.1.2 aangepast tot: *“Bijlage A bij deze TarievenCode Gas beschrijft de reikwijdte van de aansluiting. Componenten buiten deze reikwijdte die de netbeheerder aanlegt dan wel in stand houdt, vallen buiten het bereik van de aansluitdienst.”*

Toevoegen artikel 2.5.2.7 (op basis van zienswijze 14 en 30)

15. In randnummer 111 van het ontwerp-besluit voegt de Raad artikel 2.5.2.7 toe, dat luidt: *“Ten behoeve van het bepalen van de eenmalige vergoeding zoals bedoeld in artikel 2.5.2.1 onderdeel b (vergoeding voor meerlengte), bepaalt de netbeheerder de lengte van de aansluitleiding zoals bedoeld in artikel 2.5.2.1 als de lengte van het tracé tussen het overdrachtspunt en het punt in het gastransportnet of, indien van toepassing, de bestaande aansluiting waarop wordt aangesloten. Daar waar het tracé van de aansluitleiding de openbare weg volgt, wordt gemeten over het hart van de betreffende openbare weg. Indien het punt in het gastransportnet danwel de bestaande aansluiting waarop wordt aangesloten onder of aan de openbare weg ligt, wordt gemeten tot aan het hart van de openbare weg ter plaatse. De zodanig te bepalen meerlengte is*

gemaximeerd op 1,3 (één komma drie) maal de afstand tot het dichtstbijzijnde punt in het gastransportnet met een drukniveau dat tenminste gelijk is aan de leveringsdruk, gemeten in rechte lijn vanaf het overdrachtpunt. De met dit artikel bepaalde wijze van bepaling van de lengte van de aansluitleiding geschiedt ten opzichte van het gastransportnet zoals dat bestaat op het moment van aanleg van het aansluitpunt. Indien sprake is van een geveldoorvoer, wordt in het kader van dit artikel de lengte van de aansluitleiding bepaald op de som van vier meter en de in dit artikel voormelde systematiek waarbij daar waar “overdrachtpunt” staat “geveldoorvoer” gelezen dient te worden.”

Vernummering artikel 2.5.2.6 en toevoeging nieuw artikel 2.5.2.6 (op basis van zienswijze 20)

16. De Raad wijzigt randnummer 111 van het ontwerp-besluit door artikel 2.5.2.6 te vernummeren tot artikel 2.5.2.8 en artikel 2.5.2.6 toe te voegen met de tekst: *“Indien een tijdelijke nieuwe aansluiting wordt gemaakt op een, al dan niet tijdelijke, bestaande aansluiting, is de restitutieregeling niet van toepassing. Indien op enig moment de tijdelijke situatie geheel of gedeeltelijk permanent wordt, is de restitutieregeling alsnog van toepassing op de nieuw ontstane situatie alsof deze nieuwe situatie reeds vanaf het begin van de voorafgaande (tijdelijke) situatie bestond. Ten behoeve van de restitutieregeling wordt een aansluiting geacht een permanent karakter te hebben niet later dan een jaar na eerste aanleg.”*

Wijziging artikel 2.5.2.4 en 2.5.2.5 (op basis van zienswijze 22)

17. De Raad schrapt onderdeel b in artikel 2.5.2.4 in randnummer 111 van het ontwerp-besluit en past artikel 2.5.2.5 in dat randnummer aan tot: *“De hoogte van de restitutie genoemd in artikel 2.5.2.4 wordt berekend als 1/39-deel van de restlevensduur van het tot transportnet te verworven deel van de bestaande aansluitleiding vermenigvuldigd met de restitutiebasis. De restlevensduur is daarbij gelijk aan 39 jaar minus de ouderdom van de bestaande aansluiting, dan wel nul jaar indien de bestaande aansluiting ouder is dan 39 jaar. De ouderdom wordt bepaald ten opzichte van het moment van eerste registratie van de bestaande aansluiting. De restitutiebasis is gelijk aan de lengte van het tot transportnet te verworven deel van de bestaande aansluitleiding vermenigvuldigd met het destijds voor de aanleg van de bestaande aansluitleiding in rekening gebrachte tarief genoemd in artikel 2.5.2.1 onderdeel b (meerlengte aansluitleiding), met een maximum van het deel van de destijds voor de aanleg in rekening gebrachte aansluitvergoeding als bedoeld in artikel 2.5.1.8 onderdeel a dat betrekking heeft op de vergoeding van meerlengte als bedoeld in artikel 2.5.2.1 onderdeel b.”*

Wijziging artikel 2.5.2.4 (op basis van zienswijze 21)

18. De Raad vervangt in randnummer 111 van het ontwerp-besluit de zin *“De netbeheerder heeft de plicht om de “eerstaangeslotene” op de hoogte te stellen van het maken van een nieuwe aansluiting op de bestaande aansluiting.”* in artikel 2.5.2.4 door de zin *“Voor aansluitingen die op grond van onderdeel a niet zijn uitgesloten van toepassing van de restitutieregeling, heeft de netbeheerder de plicht om de “eerstaangeslotene” op de hoogte te stellen van het maken van een*

nieuwe aansluiting op de bestaande aansluiting, onder expliciete verwijzing naar de restitutieregeling.”

Toevoeging artikel 2.5.1.18 (op basis van zienswijze 24)

19. De Raad voegt artikel 2.5.1.18 toe aan randnummer 111 van het ontwerp-besluit. Dit nieuwe artikel luidt: *“ Slechts indien op schriftelijk verzoek van de aangeslotene wordt afgeweken van de standaard aansluiting, worden de meerkosten daarvan door de netbeheerder aanvullend op de standaard vergoeding in rekening gebracht, met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.17. Binnen de definitie van standaard vallen daarbij in elk geval alle materialen, toebehoren en handelingen die nodig zijn om een aansluiting in de door de aangeslotene gewenste aansluitcategorie aan te leggen, te onderhouden en te beheren, als ware er geen verzoek tot afwijking.”*

Toevoeging artikel 2.5.1.19 (op basis van zienswijze 26)

20. De Raad voegt artikel 2.5.1.19 toe aan randnummer 111 van het ontwerp-besluit. Dit nieuwe artikel luidt: *“ Met betrekking tot elk van de werkzaamheden “verwijderen van een aansluiting”, “fysiek afschakelen van een aansluiting” en “fysiek inschakelen van een aansluiting” zoals bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13, kan de netbeheerder op de standaard offerte/factuur zoals omschreven in artikel 2.5.1.16 volstaan met het specificeren van een enkele verzamelpost voor elk van de volgende kostensoorten: “Bouwmaterialen en componenten”, “Arbeid”, “Inzet gereedschap en werktuigen” en “Transport en opslag”. Onder deze verzamelposten mag de netbeheerder volstaan met het aangeven van “Niet van toepassing” onder “Eenheid”, “1” onder “Hoeveelheid A” en de totale kosten voor die post onder “Eenhedenkosten (B)” en “Subtotaal (A*B)”.”*

Wijziging artikel 2.5.1.8 (op basis van zienswijze 28)

21. De Raad past artikel 2.5.1.8 onderdeel b in randnummer 111 van het ontwerp-besluit aan tot: *“Een periodieke aansluitvergoeding ter dekking van de kosten genoemd in artikel 2.5.1.6 onderdeel b.”*

Toevoeging artikel 2.5.1.20 (op basis van zienswijze 28)

22. De Raad voegt artikel 2.5.1.20 toe aan randnummer 111 van het ontwerp-besluit. Dit nieuwe artikel luidt: *“ Voor hetgeen bepaald is in artikel 2.5.1.8 geldt de volgende overgangsbepaling:*
a. De vermogenskosten die voortvloeien uit het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting kunnen, voor zover deze kosten gedekt worden door de aansluitvergoedingen van 2011, in de aansluitvergoedingen van 2011 geheel of gedeeltelijk worden gedekt door de in artikel 2.5.1.8 onderdeel b genoemde periodieke aansluitvergoeding in plaats van de in artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding.
b. Maximaal de helft van de vermogenskosten die voortvloeien uit het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting kunnen, voor zover deze kosten gedekt worden door de

aansluitvergoedingen van 2012, in de aansluitvergoedingen van 2012 worden gedekt door de in artikel 2.5.1.8 onderdeel b genoemde periodieke aansluitvergoeding in plaats van de in artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding.”

Wijziging artikel 2.5.1.16 (op basis van zienswijze 29)

23. De Raad schrapt de mogelijkheid om bij toepassing van de tabel uit artikel 2.5.1.16 in randnummer 111 van het ontwerp-besluit expliciet een risico-opslag op te nemen. Daartoe past de Raad de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.16 in randnummer 111 van het ontwerp-besluit aan.

Toevoeging artikel 2.5.3.5

24. De Raad voegt artikel 2.5.3.5 toe met de tekst: *“De onder de artikelen 2.5.3.1 en 2.5.3.2 bedoelde vergoedingen voor het aansluitpunt worden op de factuur afzonderlijk van de vergoedingen voor de “rest van de aansluiting” gespecificeerd.”*

3 Wettelijke basis van dit besluit

25. In dit hoofdstuk beschrijft de Raad de bepalingen die gezamenlijk de wettelijke basis vormen voor dit besluit.
26. Artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet luidt:
“Indien naar zijn oordeel wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden bedoeld in de artikelen 12a en 12b noodzakelijk is, zendt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit met inachtneming van de in artikel 12 bedoelde regels een ontwerp van het besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties van netgebruikers.”
27. Artikel 12c, derde lid, van de Gaswet luidt:
“In een voorstel of een ontwerp van een besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden worden die onderdelen bedoeld in artikel 12a of 12b opgenomen waarvan wijziging wordt verzocht.”
28. Artikel 12e, derde lid, van de Gaswet luidt:
“De gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt kunnen hun zienswijze op een ontwerp van een besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kenbaar maken binnen twaalf weken na het tijdstip waarop het ontwerp van het besluit op grond van artikel 12c, tweede lid, aan hen is gezonden.”
29. Artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet luidt:
“De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de tariefstructuren en de voorwaarden vast met inachtneming van:
- a. [...];*
 - b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de gasvoorziening;*
 - c. het belang van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de gasmarkt;*
 - d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van netgebruikers;*
 - e. het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, en*
 - f. het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt;*
 - g. de in artikel 12 bedoelde regels;*
 - h. de verordening.”*

30. Artikel 12f, tweede lid, van de Gaswet luidt:
“De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de voorwaarden niet vast dan nadat hij zich ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoire zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn noodzakelijk is, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 9 van richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zijn verstreken.”
31. Artikel 12f, derde lid, van de Gaswet luidt:
“Indien een voorstel als bedoeld in artikel 12a, 12b of 12c naar het oordeel van de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit in strijd is met het belang, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, c, d, e of f, met de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h of met de eisen, bedoeld in het tweede lid, draagt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit de gezamenlijke netbeheerders op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven. Artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.”
32. Artikel 12i, eerste lid, van de Gaswet luidt:
“De tariefstructuren en de voorwaarden treden in werking op een door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit te bepalen datum en gelden voor onbepaalde tijd.”
33. Artikel 12i, tweede lid, van de Gaswet luidt:
“Van de besluiten betreffende de vaststelling van de tariefstructuren en de voorwaarden alsmede de wijziging daarvan wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.”
34. Artikel 12i, derde lid, van de Gaswet luidt:
“Iedere netbeheerder legt een exemplaar van de tariefstructuren en de voorwaarden voor een ieder ter inzage in al zijn vestigingen.”

4 Context van dit besluit

35. In dit hoofdstuk beschrijft de Raad de inhoudelijke en wettelijke context van dit besluit. Door deze context te beschrijven, plaatst de Raad dit besluit in een breder perspectief. Het breder perspectief bestaat uit een korte beschrijving van hoe het beheer van gasnetten past binnen de totale gasmarkt en hoe dit besluit samenhangt met andere besluiten van de Raad, namelijk de tariefbesluiten.

4.1 Inhoudelijke context

Het beheer van de gasnetten

36. De Raad houdt onafhankelijk toezicht op de gasmarkt met als doel deze markt zo effectief mogelijk te laten werken. De gasmarkt bestaat uit de segmenten productie, opslag, levering en transport van gas. Bij productie, opslag en levering van gas is sprake van een vrije markt. Voor de bijbehorende diensten op deze segmenten kunnen handelaren, zakelijke gebruikers en consumenten zelf bepalen met welk bedrijf zij een contract willen afsluiten. Bij het transport van gas is dit niet het geval. Aangeslotenen met een gasaansluiting op een bepaald gasnet kunnen niet zelf bepalen door welk bedrijf zij het gastransport willen laten verrichten. Zij zijn gebonden aan de netbeheerder die het gasnet beheert waarop zij een gasaansluiting hebben. Zoals de Raad in BoB-2 heeft geconstateerd dienen, op grond van de tweede gasrichtlijn¹², de aansluitingen te worden gereguleerd. De Raad heeft aangegeven dat voor zover de netbeheerder de gasaansluiting aanlegt dan wel in stand houdt, dit een ondersteunende dienst is blijkens de definitie van artikel 1, eerste lid, onderdeel t, van de Gaswet, die onlosmakelijk is verbonden met de wettelijke taak van de netbeheerder, genoemd in artikel 10 van de Gaswet. Met de woorden “voor zover” heeft de Raad tot uitdrukking gebracht dat ook derden (anderen dan de netbeheerder) een gasaansluiting kunnen aanleggen dan wel in stand houden. De Raad heeft in BoB-2 omwille van veiligheid bepaald dat zolang de technische voorwaarden nog niet zijn vastgesteld de fysieke verbinding¹³ tussen de gasaansluiting en het gastransportnet plaatsvindt op grond van een tussen de netbeheerder en aangeslotene te sluiten overeenkomst. Deze overeenkomst dient ook betrekking te hebben op het in stand houden van de fysieke verbinding.

¹² Richtlijn 2003/55/EG.

¹³ De fysieke verbinding is in de Begrippenlijst Gas gedefinieerd als het T-stuk en de afsluiter als onderdeel van de aansluiting.

37. Degene aan wie een gasnet toebehoort, is verplicht voor het beheer daarvan één of meer naamloze of besloten vennootschappen als netbeheerder aan te wijzen¹⁴. De aanwijzing van een netbeheerder behoeft instemming van de Minister van Economische Zaken¹⁵. Gas Transport Services B.V. is aangewezen als beheerder van het landelijk gastransportnet. De meeste aangeslotenen zijn echter aangesloten op een fijnmazig gasdistributienet met een regionaal karakter en veelal met een lager drukkiveau (hierna: distributienet). Via het landelijk gastransportnet en het distributienet stroomt het gas uiteindelijk naar de afzonderlijke aangeslotenen. Beheerders van dergelijke fijnmazige, regionale gasnetten worden ook wel regionale netbeheerders genoemd.

Samenhang TarievenCode Gas en tariefbesluiten

38. Jaarlijks stelt de Raad ingevolge artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet, in afzonderlijke tariefbesluiten de maximum tarieven vast die individuele netbeheerders in rekening mogen brengen voor het transport van gas en de ondersteunende diensten, op basis van een door de netbeheerder ingediend tarievenvoorstel¹⁶.
39. Regionale netbeheerders dienen bij hun tarievenvoorstel rekening te houden met hetgeen in de TarievenCode Gas is bepaald, op grond van artikel 81b, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet.
40. Het doel van de TarievenCode Gas is om de elementen en wijze van berekening van de tarieven die een netbeheerder jegens netgebruikers (waaronder aangeslotenen) hanteert onafhankelijk en uniform vast te stellen¹⁷. Het gaat dan bijvoorbeeld om de elementen en wijze van berekening van de tarieven die in rekening worden gebracht bij de aangeslotene waarvoor de netbeheerder het transport van gas en de ondersteunende diensten verzorgt¹⁸.

¹⁴ Ingevolge artikel 2 van de Gaswet. Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Gaswet kan een rechtspersoon die de productie, de aankoop of de levering van gas verricht niet worden aangewezen als netbeheerder.

¹⁵ Ingevolge artikel 4, tweede lid, van de Gaswet.

¹⁶ Artikel 81b en artikel 81c van de Gaswet.

¹⁷ Zie ook: Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 3, pagina 14.

¹⁸ Op 19 augustus 2005 is het besluit met kenmerk 10 1928/ 22 tot vaststelling van de TarievenCode Gas genomen. Deze code is gewijzigd op 30 augustus 2005 met kenmerk 10 1928/ 25. De oorspronkelijke TarievenCode Gas is gewijzigd bij besluiten van 8 maart 2006 met kenmerk 102186/ 7, 30 maart 2006 met kenmerken 102113_1/ 12, 102113_2/ 12, 102113_3/ 13, 102113_4/ 11 en 102113_5/ 13, 22 mei 2006 met kenmerk 102206/ 11, 7 juni 2006 met kenmerk 102249/ 5, 15 juni 2007 met kenmerken 102113_8/ 15 en 102113_9/ 13, 12 december 2007 met kenmerk 102754/ 8, 19 december 2007 met kenmerk 102673/ 17, 20 februari 2008 met kenmerk 102411/ 31, 18 juni 2008 met kenmerk 102879/ 6, 10 december 2008 met kenmerk 102490/ 24, 15

In de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas, vastgesteld op grond van artikel 12, eerste lid, van de Gaswet, zijn nadere regels gesteld waaraan de TarievenCode Gas (ten minste) moet voldoen¹⁹.

Procedure wijzigingsvoorstel

41. Zowel de Raad als de netbeheerders kunnen het initiatief nemen om de TarievenCode Gas te wijzigen²⁰. In onderhavig geval heeft de Raad een ontwerp van een besluit tot wijziging van de TarievenCode Gas aan de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van afnemers gezonden. Zij konden hierop binnen twaalf weken hun zienswijze kenbaar maken²¹. De Raad past tevens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure toe zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De Raad heeft het ontwerpbesluit als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voor belanghebbenden ter inzage gelegd zes weken na aanvang van de termijn als bedoeld in artikel 12e, derde lid, van de Gaswet, zodat beide termijnen gelijktijdig eindigen. Zienswijzen van de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties worden tevens geacht zienswijzen als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te zijn.

4.2 Wettelijke context

Samenhang TarievenCode Gas en tariefbesluiten

42. Iedere regionale netbeheerder moet in zijn jaarlijkse tariefvoorstel rekening houden met de TarievenCode Gas op grond van artikel 81b, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet:
“Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transportondersteunende diensten, met inachtneming van:
a. (...),
b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
(...)”

december 2008 met kenmerk 102960_1/10, 17 december 2008 met kenmerk 102646-17, welke inwerking is getreden met het besluit van 7 april 2009, kenmerk 103208-1 en het besluit van 22 juni 2009, kenmerk 103272-1, 29 september 2009 met kenmerk 102960-1/40 en 8 december 2009 met kenmerk 102990-8.

¹⁹ Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas van de Minister van Economische Zaken van 9 januari 2005, Stcrt. 2005, nr. 9, pagina 8.

²⁰ Ingevolge artikel 12c, eerste en tweede lid, van de Gaswet.

²¹ Ingevolge artikel 12e, derde lid, van de Gaswet.

43. De Raad stelt de tarieven vast op grond van artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet:
“De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt met betrekking tot het transport van gas dat bestemd is voor levering aan afnemers voor iedere netbeheerder de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor de onderscheiden tariefdragers en die deze ten hoogste mag berekenen voor het transport van dat gas en de dat transport ondersteunende diensten, jaarlijks vast.”

Procedure wijzigingsvoorstel

44. De Raad kan het initiatief nemen om de TarievenCode Gas te wijzigen op grond van artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet:
“Indien naar zijn oordeel wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden bedoeld in de artikelen 12a en 12b noodzakelijk is, zendt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit met inachtneming van de in artikel 12 bedoelde regels een ontwerp van het besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties van netgebruikers.”
45. De Raad dient in het ontwerp van het besluit tot wijziging aan te geven op welke onderdelen van artikel 12a van de Gaswet het wijzigingsvoorstel betrekking heeft op grond van artikel 12c, derde lid, van de Gaswet:
“In een voorstel of een ontwerp van een besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden worden die onderdelen bedoeld in artikel 12a of 12b opgenomen waarvan wijziging wordt verzocht.”
46. De gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties kunnen binnen twaalf weken na toezending hun zienswijze op een ontwerp van een besluit tot wijziging kenbaar maken, op grond van artikel 12e, derde lid, van de Gaswet:
“De gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt kunnen hun zienswijze op een ontwerp van een besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kenbaar maken binnen twaalf weken na het tijdstip waarop het ontwerp van het besluit op grond van artikel 12c, tweede lid, aan hen is gezonden.”
47. De Raad stelt de tariefstructuren vast op grond van artikel 12g, eerste of tweede lid, van de Gaswet:
“1. Nadat de termijn, bedoeld in artikel 12e, derde lid, is verstreken, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit de tariefstructuren of de voorwaarden vast met inachtneming van de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders en van artikel 12f, eerste, tweede en derde lid. Indien een voorstel als bedoeld in artikel 12e niet binnen de daarbij aangegeven termijn aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit is gezonden, stelt deze de tariefstructuren of de

voorwaarden uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 12f, eerste, tweede en derde lid.

2. Indien de gezamenlijke netbeheerders niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 12e, derde lid, hun zienswijze op een ontwerp van een besluit als bedoeld in dat artikel aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kenbaar maken, stelt deze het besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 12f, eerste en tweede lid.”

48. De Raad stelt de tariefstructuren vast met in achtneming van artikel 12f, eerste lid, tweede en derde lid, van de Gaswet:

“1. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de tariefstructuren en de voorwaarden vast met inachtneming van:

a.[..];

b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de gasvoorziening;

c. het belang van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de gasmarkt;

d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van netgebruikers;

e. het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, en

f. het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt;

g. de in artikel 12 bedoelde regels;

h. de verordening.

2. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de voorwaarden niet vast dan nadat hij zich ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoire zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn noodzakelijk is, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 9 van richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zijn verstreken.

3. Indien een voorstel als bedoeld in artikel 12a, 12b of 12c naar het oordeel van de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit in strijd is met het belang, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, c, d, e of f, met de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h of met de eisen, bedoeld in het tweede lid, draagt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit de gezamenlijke netbeheerders op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven. Artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.”

49. De Raad stelt de datum vast waarop het besluit in werking treedt, op grond van artikel 12i, eerste lid, van de Gaswet:

“De tariefstructuren en de voorwaarden treden in werking op een door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit te bepalen datum en gelden voor onbepaalde tijd.”

50. De Raad geeft kennis van het besluit in de Staatscourant, op grond van artikel 12i, tweede lid, van de Gaswet:
“Van de besluiten betreffende de vaststelling van de tariefstructuren en de voorwaarden alsmede de wijziging daarvan wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.”
51. Iedere netbeheerder legt in al zijn vestigingen een exemplaar van de tariefstructuren ter inzage, op grond van artikel 12i, derde lid, van de Gaswet:
“Iedere netbeheerder legt een exemplaar van de tariefstructuren en de voorwaarden voor een ieder ter inzage in al zijn vestigingen.”

Samenhang TarievenCode Gas en Regeling tariefstructuren en voorwaarden

52. Artikel 12, eerste lid, van de Gaswet bepaalt:
“Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in de artikelen 12a en 12b.”
53. De Minister heeft gelet op artikel 12, eerste lid, van de Gaswet de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas vastgesteld²².
54. De Raad moet bij haar wijzigingsvoorstel de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas in acht nemen²³. Belangrijke uitgangspunten van deze regeling zijn het kostenveroorzakingsprincipe en de transparantie en objectieve bepaalbaarheid van de tarieven²⁴. Deze regeling schrijft in artikel 2 voor wat de tariefstructuren van het tarief voor het transport van gas door regionale netbeheerders dienen te bevatten:
“1. De tariefstructuren, bedoeld in artikel 12a van de wet, van het tarief voor het transport van gas door de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, bevatten:
a. de kostensoorten;
b. de tariefdragers;
c. de verschillende categorieën afnemers en de toerekening van de kosten aan die categorieën.
2. In de tariefstructuren wordt onderscheid gemaakt tussen:
a. transportafhankelijke en transportonafhankelijke tariefelementen;

²² Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas van de Minister van Economische Zaken van 9 januari 2005, Stcrt. 2005, 9, p. 8.

²³ Ingevolge artikel 12f, eerste lid, onderdeel g, van de Gaswet.

²⁴ Paragraaf 2.1 van de toelichting bij de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas van de Minister van Economische Zaken van 9 januari 2005, Stcrt. 2005, 9, pag. 8.

- b. verbruiksafhankelijke tariefelementen en capaciteitsafhankelijke tariefelementen.*
- 3. De tariefstructuren geven, indien noodzakelijk, de berekeningswijze aan van de tarieven voor de verschillende capaciteitscategorieën.”*

5 Beoordelingskader van de Raad

55. In dit hoofdstuk beschrijft de Raad welk beoordelingskader hij hanteert voor het vaststellen van de (gewijzigde) TarievenCode Gas. De doelstellingen van de wetgever zijn voor de Raad leidend geweest bij het opstellen van dit kader. De Raad geeft hiervan een samenvatting. Ook geeft hij aan hoe hij deze passages interpreteert.

5.1 Doelstelling TarievenCode Gas en interpretatie door de Raad

56. Zoals eerder in randnummer 40 aangegeven strekt de TarievenCode Gas ertoe de elementen en wijze van berekening van de tarieven die een netbeheerder jegens zijn netgebruikers (waaronder aangeslotenen) hanteert onafhankelijk en uniform vast te stellen. Bij de vaststelling van de (gewijzigde) TarievenCode Gas dienen de belangen van artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet door de Raad in acht te worden genomen.
57. Deze belangen kunnen tegengesteld zijn. Dit houdt in dat de Raad, afhankelijk van het met het (wijzigings)besluit te bereiken doel, deze belangen in voorkomend geval tegen elkaar dient af te wegen en daarbij het ene belang zwaarder kan laten wegen dan het andere belang. Deze afweging wordt vervolgens in het besluit gemotiveerd.
58. De Raad acht het van belang dat hij de belangenafweging, genoemd in het voorgaande randnummer, op zorgvuldige wijze maakt. De Raad heeft dit getoetst door middel van het van toepassing verklaren van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op de voorbereiding van wijzigingsbesluiten van de TarievenCode Gas.
59. Bij de vaststelling van de (gewijzigde) TarievenCode Gas dienen ook andere relevante bepalingen bij of krachtens de Gaswet in acht te worden genomen die invloed kunnen hebben op de TarievenCode Gas. Zo kan het zijn dat een wijziging van een wet of ministeriële regeling ook een wijziging van de TarievenCode Gas noodzakelijk maakt.

5.2 Uitgangspunten van de wijziging van de TarievenCode Gas

60. De Raad hanteert, naast de in paragraaf 5.1 genoemde belangen, een vijftal expliciete uitgangspunten voor het vaststellen van de onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas. Deze uitgangspunten zijn onderdeel van het beoordelingskader en worden in het navolgende door de Raad besproken.

Uitgangspunt van vergelijkbaarheid

61. Zoals aangegeven in randnummer 3 van onderhavig besluit is de gasaansluitdienst onlosmakelijk verbonden met de wettelijke taak van de netbeheerder genoemd in artikel 10 van de Gaswet, te weten het in werking hebben van het gastransportnet²⁵. Ingevolge artikel 80 van de Gaswet dienen de tarieven voor deze dienst daarom vastgesteld te worden met inachtneming van de artikelen 81a, 81b en 81c van de Gaswet. Een direct gevolg daarvan is dat de gasaansluitdienst integraal wordt opgenomen in het huidige reguleringskader, inclusief opname van de gasaansluitdienst in de TarievenCode Gas. Het opnemen van de gasaansluitdienst in de TarievenCode Gas is nodig om opname daarvan in de systematiek van maatstafconcurrentie²⁶ mogelijk te maken.
62. Omdat onderlinge vergelijkbaarheid van de doelmatigheid van netbeheerders een belangrijk uitgangspunt is van voornoemd reguleringskader, is het van belang dat de tariefstructuur van de gasaansluitdienst zodanig is dat onderlinge vergelijking van de doelmatigheid van netbeheerders mogelijk is. De Raad hanteert derhalve in onderhavig besluit het uitgangspunt dat de tariefstructuur zodanig is dat daarmee de prestaties van de netbeheerders ten aanzien van de gasaansluitdienst en de bijbehorende kostenaspecten zo goed mogelijk vergelijkbaar zijn tussen netbeheerders (hierna: uitgangspunt van vergelijkbaarheid).

Uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk

63. De Raad hecht er waarde aan dat de tariefstructuur van de gasaansluitdienst zo veel als mogelijk en wenselijk aansluit bij de praktijk van de gasaansluitdienst zoals die is voorafgaand aan de inwerkingtreding van onderhavig besluit (hierna: uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk).
64. Tevens hecht de Raad eraan dat de tariefstructuur van de gasaansluitdienst waar mogelijk en wenselijk aansluit bij de tariefstructuur en huidige praktijk van de aansluitdienst elektriciteit. De Raad hecht daar aan omdat, met name in het kleinverbruiksegment, gas en elektriciteit veelal worden geleverd door één en dezelfde leverancier en hierbij conceptueel geen grote verschillen bestaan tussen gas en elektriciteit. Met het uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk doelt de Raad derhalve ook op de consistentie met de aansluitdienst elektriciteit.

²⁵ Randnummer 100 van BoB-2.

²⁶ Methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode voor regionale netbeheerders gas met kenmerk 103222_1/246 van 26 augustus 2010.

65. Om redenen zoals genoemd in het voorgaande randnummer, acht de Raad het eveneens wenselijk dat de tariefstructuur van de gasaansluitdienst zo veel als mogelijk en wenselijk consistent is met de tariefstructuur van de gastransportdienst. Met het uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk doelt de Raad eveneens op deze vorm van consistentie.
66. Met betrekking tot het uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk, merkt de Raad op dat hij tijdens overleg met netbeheerders over de regulering van de gasaansluitdienst, zoals hierna besproken in hoofdstuk 7, het volgende heeft geconstateerd.
67. Ten eerste constateert de Raad dat de netbeheerders reeds een vergaande mate van standaardisering bereikt hebben van de gasaansluitdienst voor zover betrekking hebbend op het aanleggen en in stand houden van gasaansluitingen. Netbeheerders hanteren voor gasaansluitingen met een capaciteit tot en met 40 m³(n)/uur (hierna: lichte gasaansluitingen) overwegend standaard aansluitcategorieën en bijbehorende standaard aansluitvergoedingen voor aanleg- en instandhoudingswerkzaamheden. Daarnaast brengen een aantal netbeheerders maatwerk- dan wel meerwerkkosten in rekening, zoals bijvoorbeeld voor het omgaan met obstakels of bepaalde typen straatwerk. Gasaansluitingen met een capaciteit boven 40 m³(n)/uur (hierna: zware gasaansluitingen) hebben veelal een maatwerkarakter en worden door netbeheerders doorgaans als projecten aangeboden tegen maatwerkvergoedingen.
68. Ten tweede constateert de Raad dat vrijwel alle netbeheerders een tariefstructuur hanteren die is opgebouwd uit een eenmalige aansluitvergoeding (hierna: EAV) om de kosten van het aanleggen van gasaansluitingen te dekken, inclusief een aansluitleiding tot een lengte van 25 meter, een aanvullende eenmalige vergoeding voor het aanleggen van elke meter aansluitleiding boven de 25 meter (hierna: Meerlengtevergoeding) en een periodieke aansluitvergoeding (hierna: PAV) om de kosten van de instandhouding van gasaansluitingen te dekken (ongeacht de lengte van de aansluitleiding).
69. Tot slot constateert de Raad dat netbeheerders voor aansluitcategorieën vrijwel dezelfde grensafbakeningen hanteren op basis van enerzijds capaciteit van de gasaansluiting (0-10-16-25-40 m³/uur, etc.) en anderzijds het drukniveau (lage druk, hoge druk, extra hoge druk), los van of het daarbij gaat om leveringsdruk of druk in de gastransportleiding waarop wordt aangesloten. De meeste netbeheerders hanteren daarnaast ten aanzien van sommige aansluitcategorieën een nog iets fijnmaziger indeling, bijvoorbeeld op basis van verbruik (m³/jaar). Zie in dit verband ook de bespreking van zienswijze 15.

Kostenveroorzakingsprincipe

70. Zoals de Raad heeft aangegeven in randnummer 54, moet de Raad bij onderhavig besluit de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas in acht nemen. Derhalve formuleert de Raad als derde uitgangspunt van onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas het uitgangspunt van kostenveroorzaking (hierna: kostenveroorzakingsprincipe).

Uitgangspunt van transparantie

71. Ten vierde hecht de Raad aan het vaststellen van voor aangeslotenen transparante maximumtarieven (hierna: uitgangspunt van transparantie). In het bijzonder, doch niet uitsluitend, acht de Raad dit van belang voor kleinverbruikers, omdat dit type aangeslotenen over het algemeen geen of beperkte (machts)middelen heeft om in overleg of onderhandeling te treden met de netbeheerder over de gasaansluitdienst en de tarieven daarvoor. De Raad vindt het daarom van belang dat aangeslotenen vooraf weten wat door de netbeheerder geleverd wordt en tegen welke prijs en condities.

Uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst

72. De Raad merkt op dat de kosten van werkzaamheden aan het gastransportnet die een netbeheerder maakt ingevolge de huidige TarievenCode Gas gesocialiseerd worden via de transporttarieven. In dit opzicht vormt het gastransportnet als het ware een ondeelbare zaak waarvan de kosten van het aanleggen en in stand houden van het gastransportnet in beginsel naar rato van een verdeelsleutel (bijvoorbeeld verbruik of capaciteit van de gasaansluiting) worden omgeslagen over alle aangeslotenen. In het bijzonder geldt dus dat voor een specifiek deel van het gastransportnet niet een individuele aangeslotene of een beperkte groep van aangeslotenen geïdentificeerd kan worden als zijnde de enige “betalers” van de kosten voor het aanleggen en in stand houden van dat specifieke deel van het gastransportnet. De Raad wenst met onderhavig besluit geen afbreuk te doen aan dit principe en hanteert derhalve het uitgangspunt dat de kosten van werkzaamheden aan het gastransportnet (dus niet aan gasaansluitingen) niet verwerkt dienen te worden in de aansluittarieven en vice versa, ook niet als deze werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van één of meerdere gasaansluitingen.

6 Inhoud en motivering wijziging

73. In dit hoofdstuk beschrijft en motiveert de Raad de onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas. Allereerst zal de Raad op hoofdlijnen aangeven op welke wijze de Raad de in BoB-2 vervatte conclusies omtrent de gasaansluitdienst vorm geeft in de TarievenCode Gas. Daarna geeft de Raad per aandachtspunt van de onderhavige wijziging een specifieke toelichting op de artikelen van de wijziging. De integrale tekst van de wijziging van de TarievenCode Gas is te vinden in hoofdstuk 8 van onderhavig besluit.

6.1 Toelichting van de wijziging van de TarievenCode Gas op hoofdlijnen

74. In het navolgende licht de Raad toe hoe hij de uitgangspunten zoals genoemd in hoofdstuk 5 vertaalt naar de onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas.
75. Het uitgangspunt van transparantie brengt met zich mee dat aangeslotenen voor de beoordeling van prijzen en condities met betrekking tot de gasaansluitdienst zich zo min mogelijk hoeven te verdiepen in zaken waar zij geen kennis van hebben of kunnen verkrijgen. In het bijzonder, doch niet uitsluitend, betekent dit twee dingen. Ten eerste betekent het dat de Raad streeft naar een tariefstructuur die zodanig is dat bij het opstellen van offerte en factuur de configuratie²⁷ van het gastransportnet zo min mogelijk de “zorg” is van de aangeslotenen. Ten tweede betekent dit dat aangeslotenen zo goed mogelijk in staat behoren te (kunnen) zijn om objectief en eenduidig de grondslag voor vergoedingen te beoordelen zonder daarbij al te zeer afhankelijk te zijn van informatie die aangeslotenen redelijkerwijs niet kunnen beoordelen of kunnen verkrijgen. De Raad weegt het uitgangspunt van transparantie zwaar omdat netbeheerders zich in een monopolioïde situatie bevinden.
76. De Raad is van oordeel dat aangeslotenen in het algemeen en redelijkerwijs niet in staat zijn om de noodzaak en doelmatigheid van in rekening gebrachte kosten te beoordelen. Aangeslotenen hebben over het algemeen nu eenmaal geen kennis van gastransportnetten dan wel zaken die daar nauw mee samenhangen. Dit geldt voor kleinverbruikers des te meer, maar ook voor grootverbruikers geldt nog steeds dat er een substantiële informatie- en kennisasymmetrie is. Omdat de “natuurlijke” eigenaren van dergelijke informatie en

²⁷ Met de configuratie van het gastransportnet bedoelt de Raad het geheel van de fysieke gedaante van het gastransportnet (leidingenstelsel, toebehoren, etc.) en de technische bedrijfsvoering daarvan (onder andere drukniveau's).

kennis (zijnde netbeheerders) zich in een monopolioïde marktsituatie bevinden, vindt de Raad het van belang om aangeslotenen te beschermen tegen de voor aangeslotenen nadelige gevolgen (latent dan wel manifest) van deze kennis- en informatieasymmetrie. In dit verband vindt de Raad het in het bijzonder van belang dat het in beginsel niet de “zorg” van de aangeslotene mag zijn hoe de plaatselijke configuratie van het gastransportnet er uit ziet en op welke wijze de netbeheerder zijn gasaansluiting aanlegt, onderhoudt en beheert (uitgangspunt van transparantie). Om die zorg weg te nemen is vergaande standaardisering ten aanzien van de tariefstructuur naar het oordeel van de Raad noodzakelijk. Immers, slechts vergaande standaardisering schept vooraf helderheid voor aangeslotenen over wat zij mogen verwachten van de producten die de gasaansluitdienst voortbrengt en de prijzen en condities daarvoor. Noodzakelijkerwijs betekent dit echter wel dat tot op zekere hoogte kosten van specifieke uitvoeringsgevallen van de gasaansluitdienst worden omgeslagen (“gesocialiseerd”) over andere uitvoeringsgevallen. Dit kan op gespannen voet staan met het kostenveroorzakingsprincipe. Immers, volgens het kostenveroorzakingsprincipe in zuivere vorm betekent dat voor elk specifiek uitvoeringsgeval van de gasaansluitdienst “tot op de laatste bout en moer alles in rekening wordt gebracht bij de betreffende aangeslotene”. Er is dus enige spanning tussen toepassing van het uitgangspunt van transparantie en toepassing van het kostenveroorzakingsprincipe.

77. De Raad gaat in onderhavig besluit met deze spanning om door te kiezen voor een niveau van standaardisering dat enerzijds in voldoende mate borgt dat aangeslotenen beschermd zijn tegen de nadelige gevolgen van genoemde kennis- en informatieasymmetrie en anderzijds in voldoende mate uiting geeft aan het kostenveroorzakingsprincipe en andere uitgangspunten, zoals genoemd in paragraaf 5.2. De Raad is van mening dat in dit verband het juiste niveau van standaardisering wordt bereikt door standaard aansluitcategorieën en alomvattende standaard aansluitvergoedingen voor te schrijven zoals de Raad in het navolgende aangeeft en motiveert.
78. De Raad kiest er voor om standaard aansluitcategorieën voor te schrijven en wel door aangeslotenen te typeren op basis van zwaarte van aansluitingen. De Raad categoriseert niet op basis van waar in het gastransportnet de gasaansluiting fysiek tot stand wordt gebracht. In het bijzonder categoriseert de Raad niet op basis van eigenschappen van het gastransportnet zoals drukniveau of beschikbare capaciteit ter plaatse. Door te categoriseren vanuit het perspectief van de aangeslotene geeft de Raad invulling aan het uitgangspunt van transparantie. Immers, dit uitgangspunt brengt met zich mee dat de configuratie van het gastransportnet zo min mogelijk de “zorg” van de aangeslotene mag zijn. Categorisering op basis van waar in het gastransportnet de gasaansluiting fysiek tot stand wordt gebracht, zou deze zorg in veel grotere mate neerleggen bij de aangeslotene. Tevens geeft categorisering vanuit het perspectief van de aangeslotene een

betere invulling aan het uitgangspunt van vergelijkbaarheid omdat deze manier van categoriseren de door een netbeheerder geleverde prestatie (namelijk het leveren van de gasaansluitdienst) koppelt aan het objectief waarneembare eindproduct waar een aangeslotene om vraagt en voor betaalt en grotendeels loskoppelt van de subjectieve keuzes die een netbeheerder maakt aangaande het beheer van het gastransportnet.

79. De Raad kiest ook voor standaard aansluitvergoedingen en wel dezelfde type vergoedingen voor elke standaard aansluitcategorie. Op deze wijze bereikt de Raad dat netbeheerders tariefelementen hanteren volgens dezelfde definities. Daardoor worden de prestaties en daarvoor gemaakte kosten en ontvangen vergoedingen per tariefelement vergelijkbaar tussen netbeheerders (uitgangspunt van vergelijkbaarheid) en is het voor de aangeslotene vooraf duidelijk wat hij krijgt tegen welke voorwaarden en tarieven (uitgangspunt van transparantie).
80. De Raad kiest er verder voor om, op basis van overleg met belanghebbenden over de regulering van de gasaansluitdienst, op basis van de huidige TarievenCode Gas met betrekking tot de transportdienst en in lijn met de TarievenCode Elektriciteit, onderscheid te maken tussen lichte en zware gasaansluitingen. Voor lichte gasaansluitingen schrijft de Raad met onderhavig besluit standaard aansluitcategorieën voor en ook standaard aansluitvergoedingen, te weten EAV, PAV en Meerlengtevergoeding.
81. Zoals opgemerkt in randnummer 67, heeft de Raad geconstateerd dat het aanleggen en in stand houden van zware gasaansluitingen een maatwerkarakter hebben en dat deze werkzaamheden door de meeste netbeheerders worden aangeboden op projectbasis. De Raad erkent de noodzaak hiertoe met uitzondering van het aansluitpunt²⁸. Op basis van overleg met netbeheerders over de regulering van de gasaansluiting, is de Raad van mening dat de gasaansluitdienst met betrekking tot het aansluitpunt van zware gasaansluitingen gestandaardiseerd kan worden. Het aansluitpunt betreft namelijk een gedeelte van de gasaansluiting dat fysiek en kostentechnisch geïsoleerd kan worden van de rest van de gasaansluiting. Derhalve schrijft de Raad voor zware gasaansluitingen met onderhavig besluit voor het aansluitpunt standaard aansluitcategorieën voor en ook een standaard EAV en PAV. Omdat het aansluitpunt in de regel een kort onderdeel is van de gehele gasaansluiting, schrijft de Raad voor zware gasaansluitingen geen standaard Meerlengtevergoeding voor. Met bovenstaande geeft de Raad verdere invulling aan de uitgangspunten van transparantie en vergelijkbaarheid.

²⁸ Het "aansluitpunt" is in onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas gedefinieerd als "het deel van de aansluiting vanaf het gastransportnet tot en met de eerste afsluiter".

82. De Raad regelt aldus met onderhavig besluit de tariefstructuren voor de gasaansluitdienst met betrekking tot lichte gasaansluitingen en het aansluitpunt van zware gasaansluitingen. Over de regeling in de TarievenCode Gas van de tariefstructuur van de gasaansluitdienst voor zover deze betrekking heeft op het overige deel van zware gasaansluitingen (dus de gasaansluiting exclusief het aansluitpunt) zal de Raad op een later moment een separaat besluit nemen. In het navolgende wordt derhalve met het begrip gasaansluiting in het geval van zware gasaansluitingen slechts het aansluitpunt bedoeld, tenzij expliciet anders is aangegeven.
83. Zoals opgemerkt in randnummer 67, heeft de Raad geconstateerd dat een aantal netbeheerders, naast hun standaard EAV, PAV en Meerlengtevergoeding ook meerwerk of maatwerk in rekening brengt, zoals bijvoorbeeld voor het omgaan met obstakels of bepaalde typen straatwerk. De Raad is van oordeel dat het separaat in rekening brengen van meerwerk of maatwerk, zonder dat dit op nadrukkelijk verzoek is van de aangeslotene, ingaat tegen het uitgangspunt van vergelijkbaarheid en transparantie. Immers, het soort en de hoeveelheid benodigd meerwerk of maatwerk alsmede de oorzaak daarvan zijn voor een aangeslotene veelal nauwelijks te beoordelen dan wel te beïnvloeden, zodat een aangeslotene vooraf niet goed weet waar hij aan toe is. Ook betekent het buiten de standaard aansluitvergoedingen houden van benodigd maatwerk en meerwerk dat in de reguleringssystematiek prestaties (namelijk het leveren en instandhouden van een werkende gasaansluiting) onvergelijkbaar worden. De Raad vindt deze inbreuk op belangrijke uitgangspunten onwenselijk en kiest er derhalve voor om met onderhavig besluit de standaard EAV, PAV en Meerlengtevergoeding zodanig vorm te geven dat deze vergoedingen alomvattend zijn. Met andere woorden, meerwerk- of maatwerkkosten zijn met ingang van de gewijzigde TarievenCode Gas integraal onderdeel van de standaard EAV, PAV en Meerlengtevergoeding op basis van gemiddelde kosten.
84. Als uitzondering op de regel zoals geformuleerd in het voorgaande randnummer en naar aanleiding van de bespreking van zienswijze 24 in de bijlage, bepaalt de Raad dat slechts indien er sprake is van afwijking van de standaard gasaansluiting op nadrukkelijk verzoek van de aangeslotene, de netbeheerder het meerwerk of maatwerk naast de standaard aansluitvergoeding in rekening kan brengen bij de aangeslotene. De Raad verwijst in dezen naar de bespreking van zienswijze 24 in de bijlage.
85. De Raad beseft dat het argument in randnummer 83 dat het soort en de hoeveelheid benodigd meerwerk of maatwerk, alsmede de oorzaak daarvan, voor een aangeslotene veelal nauwelijks te beoordelen dan wel te beïnvloeden is, in mindere mate van toepassing is op aangeslotenen met zware gasaansluitingen dan op aangeslotenen met lichte gasaansluitingen. De Raad overweegt echter dat onderhavig besluit zich voor zware gasaansluitingen beperkt tot het aansluitpunt en dat het aansluitpunt veelal een relatief

klein en goed standaardiseerbaar onderdeel is van de gasaansluiting dan wel gasaansluitdienst. De Raad schrijft met onderhavig besluit, in het licht van randnummer 79, derhalve ook voor het aansluitpunt alomvattende tarieven voor, met inachtneming van de opmerking over maatwerk en meerwerk in het voorgaande randnummer.

86. De Raad geeft met bovenstaande randnummers van deze paragraaf een groot gewicht aan het uitgangspunt van transparantie en het uitgangspunt van vergelijkbaarheid. De Raad doet dit echter met inachtneming van het uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk. Immers, de met onderhavig besluit gedefinieerde standaard aansluitcategorieën en standaard aansluitvergoedingen zijn gebaseerd op de (thans feitelijk ongereguleerde) huidige praktijk van de gasaansluitdienst, de tariefstructuur voor de gastransportdienst en op de TarievenCode Elektriciteit. Daar waar de gelijkenis geheel of gedeeltelijk niet opgaat, heeft dit te maken met de onmogelijkheid dan wel de onwenselijkheid daarvan, zoals de Raad ook aangeeft in randnummer 63.
87. Evenzo neemt de Raad onderhavig besluit met inachtneming van het kostenveroorzakingsprincipe. De Raad doet dit op een aantal manieren. Ten eerste ontstaat via het mechanisme van kostenoriëntatie (via tariefbesluiten) per specifieke aansluitcategorie en per specifieke activiteit (aanleg, instandhouding) een tarief dat de kosten weerspiegelt die worden gemaakt in relatie tot die specifieke aansluitcategorie en activiteit. Op deze wijze draagt een groep van gelijksoortige aangeslotenen de kosten die zij als groep veroorzaken. Ten tweede kiest de Raad voor een tariefstructuur met separate aansluitvergoedingen voor de eenmalige aanleg en de periodieke instandhouding. Daarmee bewerkstelligt de Raad dat het aangeslotenen die een gasaansluiting laten aanleggen daarvoor de kosten dragen. Dat is geen triviaal gegeven. Immers, de Raad had ook kunnen kiezen voor een tariefstructuur waarbij aangeslotenen slechts een periodieke vergoeding betalen bij wijze van abonnementsgeld. Een aangeslotene betaalt in zo'n systeem niet expliciet voor het laten aanleggen van een gasaansluiting. Ten derde zorgt de Raad er met de Meerlengtevergoeding voor dat aangeslotenen die een gasaansluiting laten aanleggen en ver af zitten van het gastransportnet, meer betalen voor de gasaansluitdienst omdat de aansluitleiding lang is. De aangeslotene betaalt dus voor de extra kosten die het aanleggen van een langere aansluitleiding met zich meebrengt. Tot slot neemt de Raad het kostenveroorzakingsbeginsel in acht door toe te staan dat een netbeheerder maatwerk/meerwerk separaat in rekening kan brengen aan een aangeslotene, zij het uitsluitend indien dit gebeurt op nadrukkelijk verzoek van de aangeslotene.
88. Met betrekking tot het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst, merkt de Raad op hier invulling aan te geven door met onderhavig besluit te bepalen dat kosten die een netbeheerder maakt aan het gastransportnet en ten behoeve van de gasaansluitdienst niet worden verwerkt in de aansluittarieven, maar in de transporttarieven.

89. Kortom, de Raad neemt onderhavig besluit zwaarwegend op grond van het uitgangspunt van transparantie en het uitgangspunt van vergelijkbaarheid, doch met inachtneming van het uitgangspunt van consistentie met de huidige praktijk, het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst en het kostenveroorzakingsprincipe.
90. De Raad stelt in onderhavig besluit geen stelsel van standaard aansluitvergoedingen vast voor het wijzigen, verwijderen en fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting. De Raad hecht in dit verband waarde aan de analogie met elektriciteitsaansluitingen. Het uitgangspunt van vergelijkbaarheid en transparantie is door de Raad ingevuld door met onderhavig besluit te bepalen dat netbeheerders het wijzigen, verwijderen of fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting aanbieden op basis van een voorcalculatorische opgave van de kosten, waarbij een door de Raad voorgeschreven onderscheid wordt gemaakt naar kostensoorten en eenheidstarieven daarvoor. In relatie tot het uitgangspunt van transparantie, neemt de Raad daarbij in overweging dat, om de vergoeding voor het verwijderen of fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting te kunnen beoordelen, de aangeslotene minder specifieke kennis nodig heeft van het gastransportnet ter plaatse dan bij aanleg en instandhouding. De Raad verwijst in dezen voorts naar de bespreking van zienswijze 26 in de bijlage.

6.2 Toelichting op de artikelen van de wijziging van de TarievenCode Gas per aandachtspunt

91. In de navolgende randnummers van dit hoofdstuk licht de Raad de structuur, de artikelen en de nieuwe bijlage van de onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas toe. De integrale tekst van de wijziging is weergegeven in hoofdstuk 8 van onderhavig besluit.
92. In lijn met randnummer 80 heeft de Raad de wijziging van de TarievenCode Gas opgedeeld in drie paragrafen. Ten eerste een paragraaf (paragraaf 2.5.1) met algemene bepalingen, welke betrekking hebben op de gehele gasaansluitdienst. Ten tweede een paragraaf (paragraaf 2.5.2) met bepalingen die specifiek zien op lichte gasaansluitingen. Ten derde een paragraaf (paragraaf 2.5.3) met bepalingen die specifiek zien op het aansluitpunt van zware gasaansluitingen.

Reikwijdte van de gasaansluitdienst: artikelen 2.5.1.1 t/m 2.5.1.3 en bijlage A

93. In lijn met randnummer 82 van onderhavig besluit, beperkt de Raad de reikwijdte van deze wijziging thans tot lichte gasaansluitingen en het aansluitpunt van zware gasaansluitingen. De Raad geeft hier invulling aan door in artikel 2.5.1.1 de definitie van de gasaansluitdienst te beperken tot lichte gasaansluitingen en het aansluitpunt van zware gasaansluitingen. In

het in randnummer 82 aangekondigde tweede besluit als vervolg op onderhavig besluit zal de Raad deze beperking opheffen. De Raad bedoelt met de beperking van de reikwijdte tot lichte gasaansluitingen en het aansluitpunt van zware gasaansluitingen dus niet in zijn algemeenheid aan te geven dat hij de gasaansluitdienst beperkt ziet tot slechts lichte gasaansluitingen en het aansluitpunt van zware gasaansluitingen, maar legt deze beperking thans uitsluitend op ten behoeve van het opsplitsen van het regelen van de gasaansluitdienst in de TarievenCode Gas in twee besluiten (waarvan onderhavig besluit het eerste is).

94. Met de artikelen 2.5.1.2 en 2.5.1.3 geeft de Raad uiting aan het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst door uitsluitend de werkzaamheden (en de benodigdheden daarvoor) die direct verricht worden aan het aansluitpunt alsmede andere componenten van gasaansluitingen toe te rekenen aan de gasaansluitdienst. Werkzaamheden die niet direct worden verricht aan gasaansluitingen vallen niet binnen het bereik van de gasaansluitdienst, ook niet als deze werkzaamheden worden verricht aan het gastransportnet ten behoeve van een gasaansluiting (zoals bijvoorbeeld een verzwaring van het gastransportnet).
95. In bijlage A licht de Raad schematisch toe welke fysieke componenten in hoofdzaak behoren tot het begrip gasaansluiting. De Raad is zich ervan bewust dat de in deze bijlage aangegeven configuraties in sommige situaties kunnen afwijken van de praktijk. In het bijzonder behoren componenten zoals een reduceerset of draagconstructies voor leidingen of componenten ook tot de reikwijdte van de gasaansluiting indien dergelijke componenten nodig zijn om, in de zin van randnummer 122, een gasaansluiting aan te leggen dan wel in stand te houden. De Raad heeft de meetinrichting niet weergegeven in de schetsen omdat deze geen onderdeel zijn van de gasaansluiting.

Aansluitvergoeding: artikelen 2.5.1.4 t/m 2.5.1.9, 2.5.1.20, 2.5.2.1 t/m 2.5.2.3, 2.5.2.7, 2.5.3.1 t/m 2.5.3.3 en 2.5.3.5

96. In artikel 2.5.1.4 geeft de Raad aan dat een netbeheerder het leveren van de gasaansluitdienst in rekening brengt bij de aangeslotene. Hiermee brengt de Raad het kostenveroorzakingsbeginsel tot uitdrukking.
97. In artikel 2.5.1.8 geeft de Raad aan dat de vergoeding als bedoeld in het voorgaande randnummer bestaat uit twee componenten. Ten eerste een eenmalige vergoeding die is bedoeld om de netbeheerder te compenseren voor de kosten die hij maakt voor het aanleggen van een gasaansluiting. In artikel 2.5.2.1 splitst de Raad voor lichte gasaansluitingen deze eenmalige vergoeding op in de EAV en de Meerlengtevergoeding. De EAV dekt de kosten van de aanleg voor zover de aansluitleiding een maximale lengte heeft van 25 meter. Indien de aansluitleiding langer is, wordt het meerdere separaat in rekening

gebracht (de Meerlengtevergoeding). Voor zware gasaansluitingen maakt de Raad deze opsplitsing niet omdat het slechts gaat om een vergoeding voor het aansluitpunt en niet voor de gehele gasaansluiting. Het aansluitpunt is in de regel korter dan 25 meter.

98. Artikel 2.5.2.7 is toegevoegd naar aanleiding van de zienswijzen 14 en 30 in de bijlage. In dit artikel bepaalt de Raad dat ten behoeve van het bepalen van de Meerlengtevergoeding, de netbeheerder de lengte van de aansluitleiding in beginsel bepaalt als de lengte het van tracé tussen het overdrachtspunt en het punt in het gastransportnet waarop wordt aangesloten. Laatstgenoemde punt kan daarbij ook een bestaande gasaansluiting betreffen. Daar waar het tracé de openbare weg volgt, wordt gemeten over het hart van die weg. Indien het punt waarop wordt aangesloten onder of aan de openbare weg ligt, wordt ter plaatse gemeten tot aan het hart van die openbare weg. Zie de bespreking van zienswijze 30.
99. In de bespreking van zienswijze 14 geeft de Raad aan te bepalen dat, ten behoeve van de bepaling van de meerlengte, de lengte van de aansluitleiding gemaximeerd is op 1,3 (één komma drie) maal de afstand het dichtstbijzijnde punt in het gastransportnet met een drukniveau dat tenminste gelijk is aan de leveringsdruk, gemeten in rechte lijn vanaf het overdrachtspunt. Met deze maximering bereikt de Raad dat de bepaling van de meerlengte zo objectief en eenduidig geschiedt.
100. In de bespreking van zienswijze 30 bepaalt de Raad voorts dat, indien sprake is van een geveldoorvoer, forfaitair wordt gerekend met 4 meter inpandige leidinglengte.
101. De Raad merkt tot slot over artikel 2.5.2.7 op dat de daarin bepaalde wijze van bepaling van de meerlengte geschiedt ten opzichte van het gastransportnet zoals dat bestaat op het moment van aanleg van het aansluitpunt van de aan te leggen gasaansluiting. Immers, indien de netbeheerder het gastransportnet uitbreid ten behoeve van de gasaansluiting, worden op grond van het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst de kosten daarvan niet direct in rekening gebracht aan de aangeslotene.
102. In artikel 2.5.1.8 geeft de Raad verder aan dat de tweede component van de vergoeding als bedoeld in randnummer 96 een periodieke vergoeding is die is bedoeld om de netbeheerder te compenseren voor de kosten die hij maakt om gasaansluitingen in stand te houden. Aanaloog aan de behandeling van kleinverbruik in de TarievenCode Elektriciteit, schrijft de Raad hierbij geen meerlengtevergoeding voor zoals bij de eenmalige aanleg van een gasaansluiting, zie randnummer 97.
103. De EAV en Meerlengtevergoeding worden in rekening gebracht bij degene die om een gasaansluiting verzoekt. Met de zinsnede "... van gemiddelde kosten in elk van die aansluitcategorieën" in artikel 2.5.1.7 geeft de Raad aan dat deze vergoedingen gebaseerd

zijn op gemiddelde kosten. Dit betekent dat de kosten van speciale of bovengemiddeld zware werkzaamheden (zoals bijvoorbeeld het omgaan met obstakels) verwerkt dienen te worden in de EAV en Meerlengtevergoeding en niet separaat in rekening worden gebracht als meerwerk of maatwerk.

104. Randnummer 103 is van overeenkomstige toepassing op de PAV, zij het dat deze in rekening wordt gebracht bij alle aangeslotenen met een gasaansluiting. De kosten die gedekt worden door de PAV betreffen niet alleen operationele kosten, maar ook vermogenskosten die voortvloeien uit investeringen in het in stand houden van gasaansluitingen, zoals bijvoorbeeld saneringskosten.
105. Vermogenskosten die voortvloeien uit investeringen in het aanleggen van gasaansluitingen worden verwerkt in de EAV en Meerlengtevergoeding. De Raad merkt op dat dit een wijziging is ten opzichte van het ontwerp-besluit, zie de bespreking van zienswijze 28 in de bijlage. Tevens merkt de Raad op dat hij in zienswijze 28 aangeeft dat het volledig invoeren van deze verschuiving van voornoemde kosten van PAV enerzijds naar EAV en Meerlengtevergoeding anderzijds een overgangstermijn kent van twee jaar (2011 en 2012) en pas voor het eerst volledig zal worden ingevoerd in 2013. De Raad legt deze overgangsbepaling vast in artikel 2.5.1.20.
106. De artikelen 2.5.1.6 en 2.5.1.7 drukken tezamen uit dat de vergoeding als bedoeld in randnummer 96 dient ter dekking van de kosten die de netbeheerder maakt voor het leveren van de gasaansluitdienst en ook niet meer dan dat. Bedoelde vergoeding dient dus niet ter dekking van kosten of kruissubsidiëring van andere activiteiten van de netbeheerder. Hiermee geeft de Raad nadere invulling aan het kostenveroorzakingsprincipe en het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst.
107. Met de artikelen 2.5.1.4, 2.5.2.3 en 2.5.3.3 geeft de Raad voorts aan dat de hoogte van de vergoedingen uitsluitend gebaseerd is op het drukniveau (leveringsdruk) en de capaciteit van de gasaansluiting. Bovendien legt de Raad in de artikelen 2.5.2.3 en 2.5.3.3 vast op welke wijze dit precies dient te gebeuren, namelijk door het spectrum van drukniveau en capaciteit te segmenteren en combinaties van deze segmenten te benoemen als specifieke aansluitcategorieën.
108. In lijn met randnummer 78 van dit besluit, merkt de Raad op dat onderhavig besluit netbeheerders geen ruimte laat om zelf aansluitcategorieën te definiëren. De huidige praktijk kent reeds een hoge standaardisatiegraad van aansluitcategorieën, zodat de Raad het niet nodig acht om netbeheerders de mogelijkheid te bieden om zelf aansluitcategorieën te definiëren.

109. Met artikel 2.5.1.5 beoogt de Raad aan te geven dat, indien een aangeslotene de netbeheerder verzoekt een gasaansluiting aan te leggen, de door de aangeslotene gewenste aansluitcategorie van de gasaansluiting bepalend is voor de hoogte van de EAV, PAV en Meerlengtevergoeding. De Raad is namelijk van mening dat de configuratie van het gastransportnet ter plaatse de verantwoordelijkheid is van de netbeheerder en dat dit niet de “zorg” van de aangeslotene mag zijn, zie ook randnummer 76. Artikel 2.5.1.5 bepaalt niet hoe de netbeheerder de gasaansluiting fysiek aanlegt, het artikel legt slechts een basis voor de in rekening te brengen aansluitvergoedingen. De Raad verwijst in dit verband nog naar de bespreking van zienswijze 16 in de bijlage.
110. Met de artikelen 2.5.2.1, 2.5.2.2, 2.5.3.1 en 2.5.3.2 geeft de Raad aan dat de EAV, PAV en Meerlengtevergoeding per aansluitcategorie bestaan uit een vast tarief. Er is dus in geen geval sprake van meerwerk of maatwerk, behoudens hetgeen artikel 2.5.1.18 hierover bepaalt. Artikel 2.5.1.18 is toegevoegd aan het ontwerp-besluit, zie de bespreking van zienswijze 24 in de bijlage en randnummer 122 hierna.
111. Bij artikel 2.5.1.9 bepaalt de Raad met betrekking tot de afrekening van de aanleg en inbedrijfname van een gasaansluiting dat de netbeheerder op de factuur aan de aangeslotene duidelijk specificeert welk deel van de rekening de EAV betreft en welk deel de (eventuele) Meerlengtevergoeding. Met betrekking tot de Meerlengtevergoeding wordt de netbeheerder geacht duidelijk het aantal meters en het eenheidstarief daarvoor te specificeren.
112. Evenzo regelt de Raad met artikel 2.5.3.5 dat bij zware aansluitingen de aansluitvergoedingen voor het aansluitpunt op de factuur altijd duidelijk gescheiden zijn van vergoedingen die voor de “rest van de gasaansluiting” in rekening worden gebracht. De Raad doet dit omdat er met de inwerkingtreding van onderhavig besluit voor het aansluitpunt standaard aansluitvergoedingen gelden. Artikel 2.5.3.5 is nieuw toegevoegd aan onderhavig besluit ten opzichte van het ontwerp-besluit op basis van het voortschrijdende inzicht van de Raad om ter zake duidelijkheid te borgen.

Straatwerk: artikelen 2.5.1.10, 2.5.2.8 en 2.5.3.4

113. Bij de artikelen 2.5.1.10, 2.5.2.8 en 2.5.3.4 bepaalt de Raad dat kosten die de netbeheerder maakt om de straat open te breken en te herstellen (hierna: straatwerk) ten behoeve van het aanleggen of in stand houden van gasaansluitingen gedekt worden door de standaard EAV, PAV en Meerlengtevergoeding. In het bijzonder bepaalt de Raad dat dergelijke kosten niet separaat als meerwerk of maatwerk in rekening worden gebracht.
114. Het straatwerk omvat daarbij ook het openbreken en herstellen van bestrating van de aangeslotene. De Raad is zich ervan bewust dat het wellicht logisch zou zijn om de kosten

daarvan aan te merken als aanvullende kosten omdat de aangeslotene verantwoordelijk is voor zijn eigen bestrating. Echter, op grond van (a) wat de Raad stelt in randnummer 79, (b) het feit dat voor lichte gasaansluitingen het aanleggen en in stand houden van gasaansluitingen zich jaarlijks in substantiële volumes voltrekt en (c) het feit dat voor zware gasaansluitingen het aansluitpunt zich doorgaans niet bevindt op onroerende zaken van de aangeslotene, kiest de Raad er voor om de kosten van het openbreken en herstellen van bestrating van de aangeslotene te integreren in de standaard EAV, PAV en Meerlengtevergoedingen.

Maat- en meerwerksituaties: artikelen 2.5.1.11 t/m 2.5.1.19

115. Overeenkomstig hetgeen de Raad heeft overwogen in randnummer 90, bepaalt de Raad bij de artikelen 2.5.1.11, 2.5.1.12 en 2.5.1.13 dat voor het wijzigen, verwijderen en fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting de netbeheerder een tarief hanteert waarvan hij de hoogte bepaalt op basis van voorcalculatorische kosten.
116. Bij het bepalen van deze voorcalculatorische kosten dient de netbeheerder zich te houden aan de structuur zoals de Raad die heeft neergelegd in de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.16. Op deze wijze bewerkstelligt de Raad dat de in rekening gebrachte kosten voor het wijzigen, verwijderen of fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting voldoende transparant en vergelijkbaar zijn voor aangeslotenen.
117. Artikel 2.5.1.16 geeft het format weer van de standaard offerte/ factuur voor eenmalige werkzaamheden. Dit format dient zowel gebruikt te worden voor het uitbrengen van een offerte als voor het factureren aan een aangeslotene. Met andere woorden, offerte en factuur dienen hetzelfde, in artikel 2.5.1.16 voorgeschreven, format te hebben. Het geheel of gedeeltelijk uitbesteden van de werkzaamheden door de netbeheerder laat onverlet de plicht van de netbeheerder om alle werkzaamheden die onder zijn verantwoordelijkheid worden aangeboden te offreren en te factureren in het door artikel 2.5.1.16 voorgeschreven format. Het voorgeschreven format behelst een limitatieve opsomming van zaken die een netbeheerder in rekening mag brengen.
118. Naar aanleiding van zienswijze 29 in de bijlage, heeft de Raad ten opzicht van het ontwerpbesluit de mogelijkheid tot het aangeven van een risico-opslag in de standaard offerte/ factuur in artikel 2.5.1.16 verwijderd. De Raad licht deze wijziging uitgebreid toe bij de bespreking van voornoemde zienswijze.
119. In artikel 2.5.1.17 bepaalt de Raad dat het format voor de standaard offerte/ factuur voor eenmalige werkzaamheden onverminderd van toepassing is op de voorcalculatie van periodieke werkzaamheden, waarbij in dat geval de werkzaamheden en bedragen periodiek zijn.

120. De artikelen 2.1.5.12 en 2.5.1.13 tezamen bepalen dat indien er voor een gasaansluiting sprake is van een wisseling van aangeslotene waarbij het noodzakelijk is om tijdelijk de gasaansluiting fysiek af te schakelen, de kosten van de afschakeling voor rekening komen van de “voormalig” aangeslotene en de kosten van het later opnieuw inschakelen van de gasaansluiting voor de “nieuw” aangeslotene. Kosten voor het beheer van het aansluitingenregister zijn, ingevolge artikel 2.2.2.2 van de TarievenCode Gas, reeds opgenomen in de transporttarieven.
121. In BoB-2 constateert de Raad dat de markt voor het aanleggen en in stand houden van gasaansluitingen vrij is en dat, indien de netbeheerder deze werkzaamheden verricht, de netbeheerder dit doet tegen een gereguleerd tarief. Een gevolg daarvan is dat derden ook gasaansluitingen kunnen aanleggen of in stand houden. In dat verband heeft de Raad in BoB-2 om redenen van veiligheid bepaald dat vooralsnog het aanleggen en in stand houden van het aansluitpunt²⁹ van een gasaansluiting uitsluitend door de netbeheerder mag worden gedaan, zie randnummer 36. Dat betekent dat derden gasaansluitingen kunnen aanleggen of in stand houden, maar dat zij dit niet kunnen zonder betrokkenheid van de netbeheerder. Met andere woorden, zelfs als een derde een gasaansluiting aanlegt of in stand houdt, dan nog zal de netbeheerder daarbij werkzaamheden moeten verrichten. Bij artikel 2.5.1.14 bepaalt de Raad de gevolgen daarvan voor zover het de afwikkeling van de kosten betreft. De Raad merkt op dat dit artikel is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit. Bij de bespreking van zienswijze 4 in de bijlage licht hij dit toe.
122. Met artikel 2.5.1.18 geeft de Raad uitvoering aan hetgeen hij stelt in randnummer 83, namelijk dat, slechts indien er sprake is van afwijking van de standaard gasaansluiting op nadrukkelijk (schriftelijk) verzoek van de aangeslotene, de netbeheerder het meer- of maatwerk naast de standaard aansluitvergoedingen in rekening kan brengen bij de aangeslotene. Daarbij is aan de orde wat precies verstaan dient te worden onder het begrip “standaard gasaansluiting”. De Raad kiest er voor om dit niet in detail voor te schrijven in de TarievenCode Gas en het daarin te laten bij algemene begripsvorming en kaderstelling. Concreet betekent dit dat de Raad bepaalt dat tot het begrip standaard in elk geval hoort alles dat nodig is (materiaal, toebehoren, handelingen, etc.) om een gasaansluiting in de door de aangeslotene gewenste aansluitcategorie aan te leggen, te onderhouden en te beheren, als ware er geen verzoek tot afwijking. De Raad laat het in de TarievenCode Gas aan de netbeheerder over om binnen dat kader zelf verder invulling daaraan te geven. De Raad kiest voor deze opstelling om netbeheerders de ruimte te laten om hun eigen inzicht

²⁹ De fysieke verbinding omvat het aansluitpunt. Hetgeen de Raad in BoB-2 bepaalt over het begrip fysieke verbinding is dan ook van toepassing op het begrip aansluitpunt.

en vakmanschap om te zetten in het door de aangeslotene gewenste product. De Raad verwijst in dezen verder naar de bespreking van zienswijze 24 in de bijlage.

123. Naar aanleiding van zienswijze 26 in de bijlage heeft de Raad artikel 2.5.1.19 toegevoegd. In dat artikel bepaalt de Raad dat voor een aantal van de werkzaamheden zoals genoemd in randnummer 90 (concreet: het verwijderen van een gasaansluiting en het fysiek af- en inschakelen van een gasaansluiting), de netbeheerder kan volstaan met een vereenvoudigde wijze van toepassing van de standaard offerte/factuur in artikel 2.5.1.16. De Raad is het namelijk eens met de zienswijze van Netbeheer Nederland dat voor deze werkzaamheden de standaard offerte/factuur te gedetailleerd is. Netbeheerders mogen voor deze "eenvoudige" werkzaamheden dan ook op deze offerte/factuur volstaan met het specificeren van een enkele verzamelpost voor elk van de volgende kostensoorten: "Bouwmaterialen en componenten", "Arbeid", "Inzet gereedschap en werktuigen" en "Transport en opslag". Kosten van overheidswege dienen onverminderd volledig te worden gespecificeerd zoals bedoeld met artikel 2.5.1.16.

Restitutieregeling: artikelen 2.5.2.4 t/m 2.5.2.6

124. In de artikelen 2.5.2.4 tot en met 2.5.2.6 beschrijft de Raad de restitutieregeling. Deze regeling beoogt er voor te zorgen dat een aangeslotene door het aanleggen van zijn gasaansluiting achteraf niet alsnog betaalt voor een investering in het gastransportnet. Dat zou namelijk strijdig zijn met het uitgangspunt van separatie van transport- en aansluitdienst. Om deze strijdigheid op te lossen, bepaalt de Raad in voormelde artikelen dat de aanlegkosten van het deel van een bestaande gasaansluiting dat onderdeel van het gastransportnet wordt wanneer een nieuwe gasaansluiting wordt afgetakt van deze bestaande gasaansluiting, worden teruggegeven aan de aangeslotene op wiens naam de bestaande gasaansluiting staat in het aansluitingenregister. Deze persoon is dus niet per se gelijk aan degene op wiens naam de gasaansluiting is geregistreerd ten tijde van de aanleg van de gasaansluiting. Het recht op restitutie wordt zodoende steeds overgedragen bij het veranderen van de tenaamstelling van de gasaansluiting.

125. De Raad beoogt met de restitutieregeling niet te bepalen dat eventuele reeds bestaande restitutieregelingen worden vervangen of een andere werking krijgen door de restitutieregeling die de Raad introduceert met onderhavig besluit. De Raad beoogt met deze artikelen slechts een nieuwe regeling neer te leggen die ingaat met de inwerkingtreding van onderhavig besluit.

126. Met onderdeel a van artikel 2.5.2.4 sluit de Raad gasaansluitingen die reeds bestaan voor 1 januari 2011 uit. De Raad doet dit omdat voor deze datum er nog geen uniformiteit bestaat met betrekking tot het in rekening brengen van aanlegkosten en niet in alle gevallen deze

kosten exact te achterhalen zijn. Zie verder de reactie van de Raad op zienswijze 23 in de bijlage.

127. Voorts bepaalt de Raad met onderdeel b van artikel 2.5.2.4 en analoog aan de restitutieregeling voor elektriciteitsaansluitingen dat voor gasaansluitingen die ouder zijn dan zeven jaar de netbeheerder niet langer de plicht heeft om op eigen initiatief de restitutie te verlenen. De netbeheerder wordt in dat geval wel geacht een claimende aangeslotene op diens eerste verzoek inzage te geven in het aansluitingenregister voor zover betrekking hebbend op de betreffende bestaande en nieuwe gasaansluiting of op andere gasaansluitingen op zijn naam. De in artikel 2.5.2.4 omschreven plicht van de netbeheerder om de aangeslotene er van op de hoogte te stellen dat een nieuwe gasaansluiting wordt gemaakt op zijn bestaande gasaansluiting bestaat voor zover onderdeel a van artikel 2.5.2.4 de bestaande gasaansluiting niet uitsluit van de restitutieregeling. Deze informatieplicht is aangescherpt ten opzichte van het ontwerp-besluit naar aanleiding van zienswijze 21 in de bijlage.
128. In artikel 2.5.2.5 geeft de Raad aan hoe de hoogte van de restitutie wordt bepaald. Deze hoogte is gelijk aan de restwaarde (op het moment dat het recht op restitutie ontstaat) van het deel van de bestaande aansluitleiding dat verwordt tot gastransportnet. Daarmee wijkt de Raad af van hetgeen hij ter zake bepaalde in het ontwerp-besluit, zie zienswijze 22 voor een nadere toelichting en motivering.
129. Op grond van zienswijze 20 in de bijlage voegt de Raad in onderhavig besluit artikel 2.5.2.6 toe. Met dit artikel bepaalt de Raad dat de restitutieregeling, analoog aan de restitutieregeling bij elektriciteit, niet geldt voor tijdelijke aansluitingen. Wel voegt de Raad daar aan toe dat, indien en zodra de tijdelijkheid van de situatie wordt opgeheven, alsnog de restitutieregeling van toepassing is. Daarbij dient de netbeheerder te handelen alsof de situatie altijd al een permanent karakter had (en niet aanvankelijk slechts als tijdelijk was bedoeld).
130. De restitutieregeling geldt onverminderd voor situaties waarbij zowel de bestaande als de nieuwe gasaansluiting op dezelfde naam geregistreerd staan of worden.

7 Procedure

131. In dit hoofdstuk beschrijft de Raad de procedure die hij heeft gevolgd bij de totstandkoming van onderhavig besluit.
132. Ter voorbereiding op het onderhavige besluit heeft de Raad uitgebreid informatie over de praktijk van de gasaansluitdienst ingewonnen bij de sector en conceptversies van (delen van) onderhavig besluit besproken met de sector. Daartoe heeft de Raad allereerst in de vorm van de Expertgroep Gas aansluiting (hierna: expertgroep) alle netbeheerders³⁰ geconsulteerd over technische en kostentechnische aspecten van de huidige praktijk. Deze expertgroep is bijeengekomen op 31 maart, 12 mei, 16 juni en 14 juli 2009³¹.
133. Op de bijeenkomst van de expertgroep van 31 maart 2009 heeft de Raad een informeel informatieverzoek aan de regionale netbeheerders gedaan en met hen besproken. Dit informatieverzoek betrof met name gegevens over volumes en tarieven van de diverse aansluitcategorieën zoals netbeheerders die in recente jaren hanteerden dan wel hanteren. De Raad heeft op 8 mei 2009 van alle netbeheerders, behalve van Zebra, hierop respons ontvangen. De Raad heeft uit de expertgroep en het informatieverzoek een goed beeld gekregen van de vorm en omvang van de huidige praktijk.
134. De bijeenkomst van 12 mei 2009 stond in het teken van technische aspecten van de gasaansluiting. Enexis heeft daarover een presentatie verzorgd tijdens die bijeenkomst.
135. Tijdens de bijeenkomsten van 16 juni en 14 juli 2009 is de opzet van de onderhavige wijziging van de TarievenCode Gas besproken aan de hand van de TarievenCode

³⁰ Aan de expertgroep namen deel de regionale gasnetbeheerders Cogas Infra & Beheer B.V. (hierna: Cogas), DELTA Netwerkbedrijf B.V. (hierna: DNWB), Endinet Haarlemmermeer B.V. (hierna: Haarlemmermeer, tot 11 november 2009 heette dit bedrijf B.V. Netbeheer Haarlemmermeer), Endinet Oost-Brabant N.V. (hierna: Endinet O-B, tot 11 november 2009 heette dit bedrijf OBRAGAS Net N.V.), Endinet Regio Eindhoven B.V. (hierna: Endinet R-E, tot 11 november 2009 heette dit bedrijf NRE Netwerk B.V.), Enexis B.V. (hierna: Enexis), Intergas Energie B.V. (hierna: Intergas), Liander N.V. (hierna: Liander), N.V. RENDO (hierna: RENDO), Stedin B.V. (hierna: Stedin), Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland) en Zebra Gasnetwerk B.V. (hierna: Zebra), de landelijke gasnetbeheerder Gas Transport Services B.V. (hierna: GTS) en Netbeheer Nederland. Zebra werd vertegenwoordigd door Enexis. Endinet O-B, Endinet R-E, en Haarlemmermeer traden gezamenlijk op.

³¹ Verslagen en vergaderstukken zijn te vinden op de internetpagina van de Energiekamer, www.energiekamer.nl.

Elektriciteit. Laatstgenoemde code bevat reeds een paragraaf over de aansluittarieven en heeft mede model gestaan voor onderhavig besluit. De Raad heeft tijdens deze bijeenkomsten relevante informatie verkregen over de technische haalbaarheid van het vertalen van diverse bepalingen uit de TarievenCode Elektriciteit naar de TarievenCode Gas.

136. Mede op basis van de, via de expertgroep, ingewonnen informatie en standpunten heeft de Raad een concept wijziging TarievenCode Gas opgesteld. Dit concept heeft de Raad op 13 oktober 2009 met de sector besproken tijdens een bijeenkomst³² van de Klankbordgroep Gasaansluiting (hierna: klankbordgroep)³³. De Raad heeft de deelnemers van de klankbordgroep vervolgens de gelegenheid gegeven tot een verdere schriftelijke inbreng. Op 10 november 2009 heeft de Raad van DNWB, Netbeheer Nederland, RENDO, Enexis en LTO Glaskracht hierop respons ontvangen. De Raad heeft op basis daarvan enkele aanpassingen aangebracht in voormeld concept.
137. De Raad heeft op 19 februari 2010 een ontwerp van een besluit als bedoeld in artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties van netgebruikers gezonden. Op grond van artikel 12e, derde lid, van de Gaswet konden zij binnen twaalf weken na deze datum hun zienswijze indienen.
138. De Raad heeft de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op de totstandkoming van dit besluit. De Raad heeft op 2 april 2010 het ontwerp-besluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage gelegd. Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft de Raad in de Staatscourant kennis gegeven van het ontwerp-besluit.
139. Een aantal belanghebbenden hebben van de in randnummers 137 en 138 bedoelde gelegenheid tot het indienen van zienswijzen gebruik gemaakt. Dit betreft Netbeheer Nederland, Enexis, RENDO, DNWB en VEMW. Op 20 mei 2010 heeft de Raad een in een hoorzitting eveneens mondelinge zienswijzen van Netbeheer Nederland aangehoord.

³² Verslag en vergaderstukken zijn te vinden op de internetpagina van de Energiekamer, www.energiekamer.nl.

³³ Aan de klankbordgroep namen deel Cogas, DNWB, Haarlemmermeer, Endinet O-B, Endinet R-E, Enexis, Liander, RENDO, Stedin, Westland, Zebra, GTS, Netbeheer Nederland en Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland samen met Ondernemersorganisatie Glaskracht Nederland (hierna: LTO Glaskracht). Zebra werd vertegenwoordigd door Enexis. Endinet O-B, Endinet R-E, en Haarlemmermeer traden gezamenlijk op.

140. Op 5 oktober 2010 heeft de Raad tijdens een bijeenkomst³⁴ van de expertgroep aanvullende informatie ingewonnen om de ingediende zienswijzen adequaat te kunnen behandelen.

³⁴ GTS was niet uitgenodigd voor deze bijeenkomst.

8 Dictum

141. De Raad stelt de volgende wijziging van de TarievenCode Gas vast.

142. Aan paragraaf 1.2.1 van de TarievenCode Gas wordt toegevoegd:

“j. **aansluitpunt**: Het deel van de aansluiting vanaf het gastransportnet tot en met de eerste afsluiter.”

143. Paragraaf “2.5 Tarieven voor transportondersteunende diensten” wordt gewijzigd in paragraaf “2.6 Tarieven voor overige transportondersteunende diensten”.

144. Voor de nieuwe paragraaf “2.6 Tarieven voor overige transportondersteunende diensten” wordt de onderstaande paragraaf geplaatst:

“2.5 Tariefstructuur voor de aansluitdienst

2.5.1 Algemene bepalingen

2.5.1.1 De aansluitdienst omvat voor aansluitingen met een capaciteit tot en met 40 m³(n)/uur het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden die nodig zijn om een aansluiting aan te leggen en in stand te houden, daaronder mede begrepen straatwerk, zoals beschreven in artikel 2.5.1.10. De aansluitdienst omvat voorts voor aansluitingen met een capaciteit boven 40 m³(n)/uur het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden die nodig zijn om een aansluitpunt aan te leggen en in stand te houden, daaronder mede begrepen straatwerk, zoals beschreven in artikel 2.5.1.10. Indien in deze paragraaf (2.5.1) wordt gesproken over een aansluiting, wordt hiermee bedoeld de volledige aansluiting indien de aansluiting een capaciteit heeft tot en met 40 m³(n)/uur, behoudens daar waar expliciet een uitzondering hierop wordt gemaakt. Indien in deze paragraaf (2.5.1) wordt gesproken over een aansluiting, wordt hiermee bedoeld het aansluitpunt indien de aansluiting een capaciteit heeft boven 40 m³(n)/uur, behoudens daar waar expliciet een uitzondering hierop wordt gemaakt.

2.5.1.2 Bijlage A bij deze TarievenCode Gas beschrijft de reikwijdte van de aansluiting. Componenten buiten deze reikwijdte die de netbeheerder aanlegt dan wel in stand houdt, vallen buiten het bereik van de aansluitdienst.

2.5.1.3 Behoudens werkzaamheden die nodig zijn om het aansluitpunt tot stand te brengen en in stand te houden, vallen werkzaamheden aan het transportnet van de netbeheerder, ongeacht de aard of bedoeling daarvan, niet onder het bereik van de aansluitdienst.

2.5.1.4 Voor het leveren van de aansluitdienst brengt de netbeheerder de aansluitvergoeding in rekening bij de aangeslotene. Daarbij onderscheidt de netbeheerder uitsluitend de aansluitcategorieën zoals vermeld in de artikelen 2.5.2.3 en 2.5.3.3.

2.5.1.5 Met inachtneming van artikel 2.5.1.4 wordt de aansluitvergoeding bepaald door de aansluitcategorie die de aangeslotene wenst.

2.5.1.6 De aansluitvergoeding dient ter dekking van de kosten die de netbeheerder maakt voor het leveren van de aansluitdienst. Deze kosten zijn te onderscheiden in:

- a. Kosten voor het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting.
- b. Kosten voor het in stand houden van een aansluiting.

2.5.1.7 Met betrekking tot de in artikel 2.5.1.6 genoemde kosten geldt dat slechts de kosten in aanmerking worden genomen van werkzaamheden en benodigdheden die rechtstreeks met de aanleg en instandhouding van de aansluiting zijn gemoeid, waarbij de netbeheerder uitgaat van de aansluitcategorieën zoals genoemd in de tabellen in de artikelen 2.5.2.3 en 2.5.3.3 en van gemiddelde kosten in elk van die aansluitcategorieën.

2.5.1.8 De aansluitvergoeding zoals bedoeld in artikel 2.5.1.6 bestaat uit twee componenten:

- a. Een eenmalige aansluitvergoeding ter dekking van de kosten genoemd in artikel 2.5.1.6 onderdeel a.
- b. Een periodieke aansluitvergoeding ter dekking van de kosten genoemd in artikel 2.5.1.6 onderdeel b.

2.5.1.9 De componenten van het onder artikel 2.5.2.1 genoemde tarief waaruit de eenmalige aansluitvergoeding bestaat worden afzonderlijk gespecificeerd op de factuur aan de aangeslotene.

2.5.1.10 Onder straatwerk worden de werkzaamheden verstaan die de netbeheerder aan de bestrating moet verrichten om een aansluiting te maken of in stand te houden. Hieronder wordt mede verstaan het openen, dichten en definitief terugleggen van alle soorten bestrating op de openbare weg, onroerende zaken van derden en onroerende zaken van de aangeslotene die doorkruist worden.

2.5.1.11 Bij wijziging van een aansluiting op verzoek van de aangeslotene wordt een eenmalige bijdrage in rekening gebracht tot een maximum van de eenmalige aansluitvergoeding zoals genoemd in artikel 2.5.1.8 onderdeel a plus eventueel en met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.15 een eenmalige bijdrage voor het verwijderen dan wel fysiek afschakelen van de bestaande aansluiting.

2.5.1.12 Bij de beëindiging van de aansluitovereenkomst worden eventuele kosten voor het fysiek afschakelen van de aansluiting dan wel het verwijderen van de aansluiting via een eenmalige bijdrage in rekening gebracht bij de "voormalige" aangeslotene, met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.15.

2.5.1.13 Indien een nieuwe aansluitovereenkomst voor een reeds aangelegde en eerder beheerde aansluiting wordt aangegaan, worden de eventuele kosten voor het fysiek inschakelen van de aansluiting via een eenmalige bijdrage in rekening gebracht bij de aangeslotene met wie de nieuwe aansluitovereenkomst wordt aangegaan, met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.15.

2.5.1.14 Indien een aangeslotene het aanleggen van de aansluiting en/of het in stand houden daarvan zelf zal verrichten of zal laten verrichten door een derde partij en daarbij de netbeheerder wel een deel van de werkzaamheden zal verrichten, dan brengt de netbeheerder de kosten voor de betreffende eenmalige werkzaamheden voor dat deel in rekening als een eenmalige vergoeding met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.15 en de kosten voor de betreffende periodieke werkzaamheden als een periodieke vergoeding met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.5.1.17. Indien daarbij de aansluiting een capaciteit heeft van meer dan

40 m³(n)/uur en het gehele aansluitpunt valt onder de werkzaamheden van de netbeheerder, dan is op het aansluitpunt paragraaf 2.5.3 van toepassing en worden de kosten van het aansluitpunt onttrokken aan de systematiek van de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.17.

2.5.1.15 De hoogte van de in de artikelen 2.5.1.11, 2.5.1.12, 2.5.1.13 en 2.5.1.14 bedoelde voorcalculaties voor eenmalige werkzaamheden is gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten, met toepassing van de standaard offerte/ factuur voor eenmalige werkzaamheden in artikel 2.5.1.16.

2.5.1.16 Standaard offerte/ factuur voor eenmalige werkzaamheden.

	Beschrijving	Eenheid	Hoeveelheid (A)	Eenheidskosten (B)	Subtotaal (A*B)
Bouwmaterialen en componenten					
Materiaal 1	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Materiaal 2	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Etc.					
Totaal bouwmaterialen en componenten					Euro ...
Arbeid					
Activiteit 1	... [tekst]	Uur	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Activiteit 2	... [tekst]	Uur	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Etc.					
Totaal arbeid					Euro ...
Inzet gereedschap en werktuigen					
Gereedschap 1	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Gereedschap 2	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Etc.					
Totaal inzet gereedschappen en werktuigen					Euro ...
Transport en opslag					
Kostenpost 1	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Kostenpost 2	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Etc.					
Totaal transport en opslag					Euro ...
Kosten van overheidswege (niet BTW)					
Kostenpost 1	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Kostenpost 2	... [tekst]	... [eenheid]	... [aantal]	Euro ...	Euro ...
Etc.					
Totaal kosten van overheidswege					Euro ...
SUBTOTAAL (exclusief BTW)					EURO ...
BTW	Specificatie BTW				Euro ...
TOTAAL (inclusief BTW)					EURO ...

2.5.1.17 De in artikel 2.5.1.14 bedoelde voorcalculatie voor periodieke werkzaamheden bestaat uit vaste periodieke bedragen waarvan de netbeheerder de hoogte alsmede de vaste frequentie waarmee wordt gefactureerd aangeeft in de offerte. Daarbij neemt de netbeheerder de systematiek van artikel 2.5.1.15 in acht, met dien verstande dat de standaard offerte/ factuur voor eenmalige werkzaamheden in artikel 2.5.1.16 in onderhavig geval de periodieke werkzaamheden en kosten specificeert. Eventuele kosten die een afwijkende of onregelmatige frequentie kennen, worden omgerekend naar de vaste facturatiefrequentie.

2.5.1.18 Slechts indien op schriftelijk verzoek van de aangeslotene wordt afgeweken van de standaard aansluiting, worden de meerkosten daarvan door de netbeheerder aanvullend op de standaard vergoeding in rekening gebracht, met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in de artikelen 2.5.1.15 en 2.5.1.17. Binnen de definitie van

standaard vallen daarbij in elk geval alle materialen, toebehoren en handelingen die nodig zijn om een aansluiting in de door de aangeslotene gewenste aansluitcategorie aan te leggen, te onderhouden en te beheren, als ware er geen verzoek tot afwijking.

2.5.1.19 Met betrekking tot elk van de werkzaamheden “verwijderen van een aansluiting”, “fysiek afschakelen van een aansluiting” en “fysiek inschakelen van een aansluiting” zoals bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13, kan de netbeheerder op de standaard offerte/ factuur zoals omschreven in artikel 2.5.1.16 volstaan met het specificeren van een enkele verzamelpost voor elk van de volgende kostensoorten: “Bouwmaterialen en componenten”, “Arbeid”, “Inzet gereedschap en werktuigen” en “Transport en opslag”. Onder deze verzamelposten mag de netbeheerder volstaan met het aangeven van “Niet van toepassing” onder “Eenheid”, “1” onder “Hoeveelheid A” en de totale kosten voor die post onder “Eenheidskosten (B)” en “Subtotaal (A*B)”.

- 2.5.1.20 Voor hetgeen bepaald is in artikel 2.5.1.8 geldt de volgende overgangsbepaling:
- a. De vermogenskosten die voortvloeien uit het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting kunnen, voor zover deze kosten gedekt worden door de aansluitvergoedingen van 2011, in de aansluitvergoedingen van 2011 geheel of gedeeltelijk worden gedekt door de in artikel 2.5.1.8 onderdeel b genoemde periodieke aansluitvergoeding in plaats van de in artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding.
 - b. Maximaal de helft van de vermogenskosten die voortvloeien uit het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting kunnen, voor zover deze kosten gedekt worden door de aansluitvergoedingen van 2012, in de aansluitvergoedingen van 2012 worden gedekt door de in artikel 2.5.1.8 onderdeel b genoemde periodieke aansluitvergoeding in plaats van de in artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding.

2.5.2. Specifieke bepalingen voor aansluitingen met een aansluitcapaciteit tot en met 40 m³(n)/uur

2.5.2.1 De onder artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding is opgebouwd uit twee componenten:

- a. een vast tarief ter dekking van de kosten voor het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting, uitgaande van een maximale lengte van de aansluitleiding van 25 meter.
- b. een vast tarief per meter ter dekking van de meerkosten van de aanleg als direct gevolg van het langer zijn van de aansluitleiding dan de in onderdeel a van dit artikel genoemde 25 meter.

2.5.2.2 De onder artikel 2.5.1.8 onderdeel b genoemde periodieke vergoeding bestaat uit een vast tarief.